

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Felévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A büntető novelláról.

Ír: K. Nagy Sándor kir. törvényszéki bíró.

IV.

Most szólok röviden a fiatalok büntetéséről.

— Miért már? — kérdezi az őrző — holott világosan ki van téve az 1908. évi 20001. I. M. sz. a. kiadott s a büntető novella életbe lépéséről intézkedő rendeletben, hogy a Bn. második fejezetében foglalt rendelkezések az 1910 évi január elsején lépnek hatályba. Pedig ebben a második fejezetben foglaltatnak a fiatalokra vonatkozó rendelkezések.

Igaza van! csak hogy a f. évi augusztus 17-ik napján jelent meg egy másik rendelet is 1908. évi 20003. I. M. sz. a. a fiatalok terheltek bűnügyeinek ellátása tárgyában s ez nem vár ám tovább, hanem a jövő, vagyis 1909. évi január első napján életbe lép és mintegy előkészíti a fiatalok terheltekre vonatkozó törvényes útmenetet. És ez a rendelet részben a nyomozásra s így önökre is különösebben tartozik.

Legyenek azért csak türelemmel. El lehet tenni ezt a lapot jövőre, de ezt a legközelebbi január elsején életbe lépő rendeletet már előbb ismerni kell; ez pedig külön alig volna megérthető. Hiszen maga ez a rendelet azon kezdi: «addig is, míg a büntető törvénykönyvnek és a büntető perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról szóló 1908: XXXVI. törvényeknek a a fiatalokra vonatkozó második fejezete hatályba léptethető lesz: a következők rendeltetnek». Innen is nyilvánvaló az összefüggés.

A Büntető novella, vagyis az 1908: XXXVI. t.-cz. második fejezete tehát — mely 1910 január elsején lép életbe — a fiatalokra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza.

Nem czélom a törvény hírlata, hanem annak csak ismertetése, különben nem titkolhatnám el azt az aggodalmat, mely a gyakorlati élet embereiben mindannyiszor feltámad, a hányszor oly rohamosan enyhíteni látja a bűnösök büntetését. Így maradjunk csak az ismertetésnél.

Jól tudják, hogy eddig a Btkv. 12., 83., 84., 85. és 86. §-ai foglalkoztak különösebben a fiatalok büntetésével: a Btkv. 42. §-a elrendelte a 20 éven aluliakra a magánelzárást, vagy javítóintézetben elhelyezést; a 83. §.

kimondta, hogy a 12 évet meg nem haladott gyermek bűnvád alá nem vonható; a 84. § szerint a 16. évét még be nem töltött gyermek ha bűnösségének felismerésére szükséges belátással nem birt, büntetés alá nem vehető, de javító intézetre ítéltethetik; a 85. §. a 16. évét meg be nem töltött gyermek büntetésének nemet és tartamát határozta meg; végül a 86. §. kimondta, hogy az ilyenek büntetésük egész tartama alatt a többi foglyoktól elkülönítendők.

Most a Btkvnek ez az öt szakasza hatályon kívül fog helyezettetni s helyébe lép a Bn. 15—31. §-a, tehát tizenhat szakasz teszi még enyhébbé az enyhe intézkedéseket, de egyszersmind határozottabbá is.

A 12-ik évet be nem töltött gyermek ellen ezután sem emelhető vád, nem indítható büntető eljárás. De ha ilyen gyermek büntetést vagy vétséget követett el: a hatóság, mely elé kerül, őt megfenyítés végett a házi fegyelemre jogosított egyénnek (szülő, gyám) vagy az iskolai hatóságnak adhatja át. És ha a gyermek eddigi környezetében erkölcsi romlásnak van kitéve, vagy zül-
lésnek indult: a hatóság a gyámhatóságot ertesíti s esetleg a gyermeket a legközelebbi állami gyermekmenhelybe szállítja (15. §.).

Itt tehát majd az lesz a csendőr teendője, hogy a büntetlen vagy vétségen ért gyermeket átadja az annak elbírálására illetékes hatóságnak, még akkor is, ha az nyilvánvalólag be nem töltötte a 12-ik évét, mert ilyen esetben is részesülhet a gyermek házi vagy iskolai fegyelmi büntetésben.

A 12-ik évet betöltött gyermekek ezután kor tekintetében már nem a 16. hanem a 18-ik évét még be nem töltött gyermekekkel jönnek egy tekintet alá, vagyis a kedvezményes korhatárt felemelte a Bn. két évvel. (Ehhez hasonló megállapítás foglaltatik már a mezőgazdasági cselédekről szóló 1907. évi törvényben is, a hol ki van mondva, hogy a gazdának házi fegyelmi joga van a 18-ik évét még be nem töltött cselédje felett.)

Ha a 12-ik évét már meghaladott, de a 18-ik évét még be nem töltött gyermeknek a büntetőséghez szükséges értelmi és erkölcsi fejlettsége nem volt meg: büntetőjogi felelősségre nem vonható, de a bíróság elrendelheti az ilyenek házi felügyelet alatt tartását, vagy intézkedhetik az iránt, hogy házi vagy iskolai fenytést kapjon (16. §.).

Villamos és gőzerőre berendezett gyár tiszoról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azon ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb. mint **Reményi** legújabb képes árajegyzékét nem olvasta, mely legyen és bízottan küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Kéző kultúrgetés díjazásul. Kivétel a világ minden részébe egyben és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árajegyzék kerendő.

Az ilyenek tehát szintén átadandók a bíróságnak.

Ha pedig a 12—18. év között levő fiataloknak a büntethetőséghez szükséges értelmi és erkölcsi fejlettsége megvolt: a büntetése egészen újszerű dolog lesz és pedig: dorgálás, próbára bocsátás, javítónevelés, fogház vagy államfogház (17. §.). Kibégás esetében csak az a különbség, hogy a fogház helyett elzárás állapítatik meg, a melynek leghosszabb tartama két hónap s hogy a Btkv. 62. §-ának esetében (csavargás) sem dorgálás, sem próbára bocsátás nem alkalmazható (33. §.).

Pénzbüntetés pedig sem mint fő, sem mint mellék-büntetés nem alkalmazható. Ugyazintén hivatalvesztés és politikai jogok gyakorlásának felfüggesztése sem (17. §.).

Tehát a 12—18. év közöttiek többé büntetési szempontból nem lesznek büntethetők, habár gyilkolnak, vagy rabolnak is, mert minden büntetett reájok nézve vétséggé minősül (18. §.).

Eddig öt évi börtönt is ki lehetett szabni a 16 éven aluliakra is és a 16 évet meghaladottaknál csak az volt a különbség, hogy a Btkv. 87. §-a értelmében azt, a ki életének huszadik évét még nem haladta túl: halálra, vagy életfogytig tartó fogházra ítélni nem lehetett, egyéb tekintetben azonban a büntetés mértékének megállapításánál vette figyelembe a bíró a fiatalabb kort.

Ha már felemlítettem a szabadságvesztés-büntetést, itt említem meg azt is, hogy a 12—18 év között levők büntetésének kiszabására az életkor tesz némi különbséget. Nevezetesen olyan gyermek ellen, a ki a cselekmény elkövetésekor életének 15-ik évét még be nem töltötte, fogházbüntetés csak a leg súlyosabb esetben állapítható meg.

Es figyeljenek csak ide! Tudják ugy-e, hogy a Btkv. 23. és 25. §-a értelmében az államfogház és közönséges fogház legkisebb tartama egy nap. A Bn. az államfogház tekintetében meghagyta az egy napot, de a közönséges fogházra azt mondja ki, hogy ennek legkisebb tartama a 12—18. év közöttiekre 15 nap, vagyis pl. ha egy időben ítélik el az apát és annak 12—18 év között levő fiát fogházbüntetésre a mindkettővel szemben a fogházbüntetés legkisebb mértékére akarunk leszállani: akkor az apát egy napi, a fiát 15 napi fogházra ítélik (26. §.). Ez pedig azért van így, mert a fiataloknál a fogházbüntetésnek is javítás a célja s e cél a rövidebb ideig tartó fogházzal nem közelíthető meg.

A mi a fogházbüntetés leghosszabb tartamát illeti, az a 12—18. év közöttiekre öt év s csak azon esetben terjedhet 10 évig, ha a büncselekményre a törvény halál vagy «fogházbüntetés» állapít meg. Az államfogház leghosszabb tartama pedig két év (26. §.). Tehát a különbség itt az, hogy a fogházbüntetés leghosszabb tartama a Btkv. 25. §-a szerint öt év: itt pedig 10 év s az államfogház leghosszabb tartama a Btkv. 23. §-a szerint 15 év: itt pedig két év.

Tudják-e, hogy mért tettem macskaköröm közé az

előbb azt, hogy «fogházbüntetés»? Azért, hogy nézzék meg a Bn. hitelen kivágyát: vajjon csakugyan egyszerűen «fogházbüntetés» van e abban, mint az élettem fekvő könyvekben? Mert ha így van, az kétségtelenül sajtóhiba. Hiszen a Btkv-ben van olyan büncselekmény, melynek legnagyobb büntetése három évig terjedhető fogház (476. §.), ugyanott a fogházbüntetésnek legnagyobb része öt évig terjed, a 85. §. szerint még az öttől tíz évig terjedhető fogházzal vagy államfogházzal büntetendő esetekben is a fiataloknál legfeljebb két évig terjedhető börtönt, vagy államfogházat állapított meg: már most el se lehet képzelni, hogy ez a Bn., melyben mintegy tizszázra kapott az ényheség, megengedné azt, hogy minden fogházzal büntetendő esetben tíz évi fogházzal fel lehessen menni a büntetéssel, éppen úgy, mint a halállal büntetendő esetekben. Ez akkor sokszorosa szigorubb lenne az előbbi törvénynek.

Nem lehet tehát ezt a sajtóhibát másként magyarázni, mint hogy a Bn. 26. §. negyedik bekezdésének ez a kitétele: «cselekményére a törvény halál- vagy fogházbüntetést állapít meg», kimaradt a «fogház» elől «életfogytig tartó» jelző, vagyis hogy a helyes szövegnek így kell lenni: «halál vagy életfogytig tartó fogházbüntetést állapít meg.» A határozott ideig tartó fogházzal büntetendő esetekben azonban a büntetés csak öt évig terjedhető fogház lehet. (A miniszteri javaslásban a leg súlyosabb (halállal vagy életfogytig tartó fogházzal büntetendő) esetekre is csak öt évi fogház volt a legnagyobb büntetés, de az igazságügyi bizottság emelte fel ezt 10 évre.)

(Vége köv.)

A dánosi rablóiilkosság.

Irtá: Máthé Miklós főrendmester.

(Vége.)

Fogarasy Gyula őrmester ugyanis ebben az időben szolgálatban állott, emiatt, bár a hírlapok útján már az egész országban elterjedt a borzasztó mérszárlás híre, ő nem értesült még az esetről. Mégis a mint Teglás községbe érve megtudta, hogy a községi kocsmában egy cigánykaraván mulatozás közben összeverekedett, oda sietett s a cigányokat, mint a közbiztonságra veszélyes egyéneket igazolásra vonta. Ezek azt állították, hogy igazoló okmányaik a falu végén hagyott kocsijukon vannak, tehát oda indult velök. Menetközben Fogarasy ez. őrmester észrevette, hogy az egyik cigány egy vászon darabba göngyölt csomagot adott át Surányi Julem (Kolompár Zelfi) cigányasszonynak, mire megállította a karavánt, hogy megmotozza őket.

Kolompár Zelfi látva, hogy az őrmester észrevette a csomag átvételét, nyavalyatörést szinlelve, a földre esett és kínos jajgatások között vergődni kezdett úgy, hogy a járőr meglepetésében azt se tudta, hogyan segítsen rajta. E kedvező pillanatot a karaván négy férfitagja felhasználta s a hány annyifelé szétfutott. Fogarasy ez. őrmester Sári László esendőt a vergődő cigányasszony és társai őrzetére hagyva, az egyik menekült Kolompár Balog Totát, polgári egyének segítségével üldözőbe

A legjobb órák,

legszilidabb ókszerék, egyszerűtől a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett. Arjegyzék ingyen!

XIII. Alfonso spanyol király királynék oldalán bevonul Budapestre.

A spanyol királyi pár Budapesten.

vette, de hosszas bajsza után sem bírta elfogni, mert ez futás közben vissza-visszafordult és forgópisztolyból több lövést tett üldözőire, mi által azokat megfélemlítvén, sikerült őket távol tartani magától és a kukoriczába elmenekülhetett.

Fogarassy ez. őrmester a sikertelen üldözés után járőr-társához tért vissza, hol még mindig a földön hánykolódva találta Kolompár Zelfit.

Tapasztalatból azonban tudta, hogy ez csak szimulálja a betegséget, minélfogva egy veder vízzel leöntötte, mire a cigányasszony csakugyan magához is tért. Fogarassy ekkor megmotaotta őket, de sem Kolompár Zelfinél, sem a többi ottlevő cigányasszonynál nem talált semmit. De nem volt észre az asszonyok mellett maradt Sári csendőr se semmi olyast hogy valahova elrejtették volna a keresett csomagot. Fogarassy ez. őrmester különösnek találta a helyzetet, mert tisztán emlékezett a látottakra. Ennélfogva gyanussá vált előtte a dolog, a szuronya begyével turkálva a homokos talajt, körögni kezdte a szorító csak ott elrejtethetett csomagot.

Eljárása nem is volt hiábavaló, mert ott, a hol a cigányasszony feküdt, körülölel egy arasznyi mélységben meg is találta a csomagot, a melyet Kolompár Zelfi a nyavalyatörés szünetében közben, míg asszonytársai a segítség ürügye alatt körülvették, oly ügyesen rejtett el, hogy azt Sári csendőr észre se vette. A csomagból egy 17 korona 10 fillért tartalmazó pénzárca, egy darab hatlövetű forgópisztoly megtöltve, egy darab ezüst tula óra láncszal, egy pár kékköves arany fülbevaló, egy darab zsebtűkör és egy gyergyatartódarab került elő.

Fogarassy ez. őrmester eme tárgyak láttára egy nagyobb szabású bűncselekmény elkövetésére következtelt, minélfogva a cigányasszonyokat összehíltette és Sári csendőr őrzetere bízta, ő maga pedig előfogatra ült s újból az elmenekült Balog Tuta üldözésére indult, a kít, hosszas bajsza után, Ujfehértó határában el is fogott; de már ekkor a forgópisztoly nem volt nála. Az elfogott Kolompár Balog Tutával Tégláson hagyott társához tért vissza.

Társai ekkorára a kecskemétiől kapott hírlaphól megtudta a dánosi rablógyilkosságot, s miután abban az elrabolt tárgyak is közölve voltak, jelentést tett erről őraparancsnokának. A cigányasszonynál talált tárgyakat alapos vizsgálat alá véve, megállapították, hogy ezek az onnan elrabolt holmikhól valók, s ebből alaposan következtették, hogy Balog Tuta és társai abban a rablógyilkosságban résztvehettek. Megállapították továbbá, hogy az elmenekült három cigányfőúr: Lakatos János (Sztójka Párnó), Lakatos Lajos (Dolár), Lakatos János (Sztójka Kuna) voltak.

Lakatos Balog Tutát és az asszonyokat a járőr elfogottak nyilvánítván, Dunasra kísérte. Itt aztán kétségtelenül beigazolták, hogy a bűnjelök a rablógyilkosságból származnak s hogy az elfogottak a rablógyilkosságban részben mint tettesek, részben pedig bűnrészesek résztvettek. Annál bizonyosabb lett ez a dolog, mert a tizennégy éves Lakatos Kóza (Lina), a vonaton való utazás alatt, Fogarassy ez. őrmester előtt beismerte, hogy Balog Tuta és az elmenekült három társa résztvett a rablógyilkosságban, az asszonyok és pedig Kolompár Bujor (Lakatos Lina), Kolompár Zelfi (Surányi Julecs), Lakatos Julecs a rablott holmik elrejtésében működtek közre, míg Német Vrana (Trokár Marcsa) szintén résztvett a rablógyilkosságban.

A nyomozás legnagyobb része tehát ezzel be volt

fejezve és számos bűnjel is hivatkozva, mire Navratil járásőrmeister az elfogottakat, számszerint tizenötöt, július 28-án át is adta a pestvidéki kir. ügyészségnek a bűnjelökkel együtt.

Pár hét múlva ezután Dezső A. ez. őrsvezető és Gurzó Pánli csendőr egy, a hevesmegyei Maklár községben történt betöréses lopás ügyben nyomozva, annak tetteséül cigányokat fogtak el, kiknek egyikében Pál Péter egri járásőrmeister, ki a Surányi család minden tagját ismerte, a dánosi rablógyilkosságban résztvett Lakatos Jánost (Sztójka Párnót) ismerte fel, mire azt a pestvidéki kir. ügyészséghez be is szállította. Ennek az újjnyoma volt az, a mit dr. Gábor Béla rendőrfogalmazó a beküldött borosüvegekben a dactyloskopia segítségével megállapított. Ugyanezen időtájtban a nyiregyházi rendőrség Lakatos Lajos Dolárt fogta el, és szintén a pestvidéki kir. ügyészséghez beszállíttatta.

Lakatos János (Sztójka Kuna) azonban még szabadon volt, és bírányzott a Szarvas István kocsmárostól elrabolt pénz nagy része is. Pelle Imre ez. őrmester ügyeisége folytán azonban úgy ez a cigány, mint a pénz egyrésze is nemsokára előkerült.

Pelle Imre ez. őrmesternek ugyanis, már a cigányok egyrészének a kecskeméti határban való elfogatása és megmotaotásakor feltűnt, hogy az állítólag elrabolt és a néhai Szarvas István fia által 1000 K-ra tehető pénzösszegeből az elfogottaknál mit sem talált meg. De ekkor még azt hitte, hogy a pénzt a másfelé elmenekült cigányok vitték magokkal. Mult évi augusztus hóban azonban, régi bizalmas besugójától: Kolompár Máriától megtudta, hogy az ehhez tartásba adott Lakatos Murza és Lakatos Pista tíz éves cigánygyerekeknek tudomása van róla, hogy szülei és társai, a rablott pénzből egy nagyobb összeget a kecskeméti határbeli Szentkirályi pusztán hol rejtettek el. Azt is megtudta későbbben, hogy Kolompár Farkas Mária már járt is a gyerekekkel a Szentkirály pusztán a pénzt keresni, de Sz. J. ottani csősz észrevevén őket, rajtuk ütött és elzavarta őket onnan.

Mult évi szeptember havában tehát folytatólagos nyomozásra indult Pelle ez. őrmester s az akkor már Virágperegen és Fülöpszálláson magánosoknál elhelyezve volt két cigánygyereket magához vette és a Szentkirály pusztára ment velök, hol a Tiszaug felé vezető országutat szegélyező fák egyikén megtalálták azt a bevágást, a mellyel Surányi Lizi a fát megjelölte s a melynek tövébe ő és Lakatos Mari a pénzt elásták.

Pelle ez. őrmester, két polgári bizalmi egyén jelenlétében a fa tövében ásatni kezdett a cigánygyerekekkel s csakhamar előterült egy csomó rongyba burkolt több kisebb nagyobb csomag, a melyekben egy darab 100 koronás, öt darab 20 koronás bankjegy és mintegy 31 K 37 f ezüst korona, nikkol- és rézpénz, összesen 231 K 37 f pénzösszeg volt elrejtve. Ezeket magához véve, a gyerekekkel együtt a pestvidéki kir. törvényszéki vizsgáló bírósághoz mont és a talált pénzt a gyerekek jelenlétében, jegyzőkönyv mellett átadta.

Pelle ez. őrmester ezután, a m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság szeptember 8-án kelt 1414. sz. számú parancsa folytán, újból nyomozni indult, hogy a Fogarassy ez. őrmester elől elmenekült Lakatos János (Sztójka Párnó), Lakatos Lajos (Dolár) és Lakatos János (Sztójka Kuna) kóbor cigányokat, kiket személyesen ismert s a líkről azt is tudta, hogy Balassagyarmat felé kóborolnak, felkeresse és elfogja.

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
használgjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmarkesebb migráns és fejfájást elmulasztja. Ára K 1.20. Kapható minden gyógytárban és drogárlásban.
Készült Beretvásban Tömör gyógyszerészképzésben. Orvosok által ajánlva. Három dobozál ingy. postal szállítással.

A spanyol király a magyar királyljal.
A spanyol királyl pár Budapesteu.

Előbb azonban a lipótvári fegyházba ment s ott több tanu kikérdezése mellett még bizonyosabban megállapította, hogy az a zsebkendő, melyet a gyóni rablás színhelye közelében találtak, tényleg a Lakatos János Kunáé volt s hogy azt a lipótvári fegyházban látnék emlékére készítették és adták egymásnak a zsebkendőbe bevarrott nevek tulajdonosai.

Majd Egerezalókra ment s ott több, ugyanezek az elfogott özigányok által már előbb elzálogosított és később eredetü ékazer és egyéb tárgyakat kobozott el kárselelőktől és magánosoktól.

Ezek befejezése után az egerezalóki hucsun megjelent özigányoktól megtudta, hogy Lakatos János Kuna egy Makula János nevű özigány karavánjához csatlakozott és Kassa felé menekült el. Magtudta azt is, hogy Lakatos János Fáró és Lakatos Lajos Dolár, mint fentebb is említettem elfogattak. Enneköfogva Pelle ez. örmeister Kassa irányában folytatta tovább a nyomozást s mindenütt a helyesen kipuhatott nyomokon haladva, szeptember hó 19-én Telkibányán utólérté Makula karavánját és őjfel magtapta. A meglepés azonban hiába való volt, mert Lakatos János Kuna nem volt bent a sátorban, hanem a távolabb legelősző lovaknál feküdt, s a mint a özigányok kutyája a járőr közeledését észrevette, ugatni kezdett, miáltal a sátorbeliek figyelmesné lévén a csendőrökre, Lakatos Angyél odakiállott Kunának, a Pelle ez. örmeister által is értett özigánynyelven, hogy meneküljön, mert a csendőrök itt vannak.

Pelle ez. örmeister tehát nem is zaklatta tovább a özigányokat, hanem meghagyta őket abban a hitben, hogy ő az nyonna Telkibányára helyezett őreparancnok és Kuna felől mitnem kérdezve, ott hagyta a karavánt és bement Telkibányára s ott meghált. Másnap délután aztán a kassai csendőrkerületi parancsnokaóglól táviratilag segílyt kért, mely mintegy 12 főnyi legénységöt rendelkezősere is becsátott, a kiket a szomszéd községben csoportosított. Ő maga pedig még aznap délután, nehogy a karavánt elriatassa, kocsiira ült és a karaván közelében elhaladó utvonalon — a karavánra ügyet se vetve — eltávozott Telkibányáról a szomszédközségbe s az ottlevő segílyjárőröket őjfel magához vonván, a karavánt körülkerítette. Kuna azonban ekkor sem volt ott. De Pelle ez. örmeisternek a körülkerítés közben, egy lovat őzab páztorlítottól sikerült megtudnia, hogy Kuna D. A. telkibányai lakosnál rojtözik; az eredménytelen körülkerítés után tehát két próbacsendőrrel bement a községbe és óvatosan megközelítette a megnevezett egyén lakását. A két próbacsendőrt a ház ajtajához állította, ő maga pedig az ablakon bekopogtatótt és D. A.-t keresve, az ajtó kinyitását kérte.

A kopogtatásra egy kis lány szóltott ki, hogy D. A. elment a vásárra, a neje pedig az este elment valahová, de nem tudja hova. Észaltt észrevette Pelle ez. örmeister, hogy a lakóházzal egy fedél alá épített istálló ajtaja hucsun kinyilt. Éz az ajtó az ablakhoz közel lévén, Pelle ez. örmeister a nélkül, hogy csak egyet is szólt volna, hirtelen és észrevétlenül az istálló-ajtóhoz siklott s mire a belől álló alak, a ki nem volt más, mint a távollévő D. A. felcságo, az ajtót becsaphatta volna, lábfejét az ajtó és külsőkhöz közé téve, vállával benyomta az ajtót, s oda kiáltván a próbacsendőröket, a meggyújtott gyertya fényénél feltalálták Lakatos János Kunát és egy, a szomszékonyi járőröktől 1906. évben megszökött s rablőgyilkossággal terhelt Horvát Dózsa nevű özigányt, kik az asztalnyynal együtt feküdték ott.

Élfogták és megbilincsozták mind a kettőt, s míg az

utóbbit az illetékes hatósághoz kísérlette be, Kunát felkérte a pestvidéki kir. ügyészséghez és átadta.

Ezzel befejeződött ennek az országos bíró bűncsatnek a végző nyomozása is. S bátran és minden kérdés nélkül állíthatjuk, hogy az a harmizez főnyi legénység, a mely ama nyomozásban az első nyolcz nap alatt s ugyanakkor az elfogott özigányok őrzésében részvett, s különösen pedig Pelle ez. örmeister emberfölötti fáradságos munkát végzett.

Fáradságuknak azonban már odig is megvan az erkölcsi jutalma az elért szép eredményben s ezenfölül a pestvidéki kir. bírótoló törvényezék mint esküdtbíróság ugilis elnökönek; Rónay Kamil ítélőtáblai bírónak az őgy főtárgyalásán mondott és a csendőri tanukat, a özigányokkal való bánásmódra vonatkozólag zaklató védőügyvédekhez intézett ama szavainban: „Figyelmeztetem a védő urakat, hogy nem engedhetek meg semmi olyan kérdést, a mely a csendőröknek a özigányokkal való bánásmódja ellen irányul. Ezek a csendőr állaztek emberfölötti munkát végeztek a dános szörnyű gyilkosságy tettesceinek kézrekerítése körül; ők nyomozták ki a borzalmas bűncselekmény részleteit, s mikor nyolcz napi munka után itt megjelentek, valószággal ki voltak éhezve, le voltak rongyolódva; én láttam őket. Ezeknek a csendőröknek rendkívüli érdemük van ennek az ügynek kiderítésében!”

Lélekemelő nyilatkozat s a nyomozó csendőrség érdemeinek kiváló elismerése és méltatása ez. Különösen, hogy egy polgári ítélkező bíró részéről jött, s a nyomozó csendőrlegénységre, annyi sok támadás és meg-huzesztatása után, a mikben a nyomozás alatt részváltak: bizony jó és megnyugtató hatással is volt.

Hisszük és reméljük, hogy ama kiváló érdemnek elismerése és méltatása snját felsőbbbségünk részéről sem fog elmaradni.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Egy alapos helyszíni szemle eredménye.

Irta: M.

Ha Kain meg nem ölte volna Ábelt, akkor ma önkre nem volna szükség! Ezt felelte nekem egy alkalommal, még külszolgálatban való alkalmazatásom idején, egy teológus, akihez, egy társaságban lévén, azt a kérdést intéztem, hogy hol volt és melyik volt az az idegen nemzet, amely közé a gyilkossá lett Kain elbujdosott.

Nyilvánvaló, hogy a felelet semmiképpen nem volt a kérdésnek megfelelő. De hát különbet nem is kívánhattam, mert a felelet alapjául vehető ezen vallási dolgok rejtelseibe csak inkább lelki szemecinkkel lehet belepillantani, de pozitív igazságot baléte kiferkészni alig lehet.

Ha azonban az idézett feleletet analizáljuk, rájövünk, hogy az emberi rossz szenvedélynek ama, már az első emberpár gyermekei között való kitorése, habár a gyilkosságot és különösen a testvérgyilkosságot mindig szigorúan is büntették, mégis annyira átöröklődött az emberiségbe, hogy azt az ősidőkben alkalmazott szörnyű kínzással való halálbüntetés mellett sem lehetett kiirtani, sőt csökkenteni sem.

S ez utóvégre nem is csoda. Mert ahol a szenvedélyek okozta elvakultság tulhaladja az egyéni akaratert; ahol a jó és nemes ezélért küzdő lelkierzést elfojtja a gonosz indulat; ott már nem az isteni lélekkel felruházott ember, hanem az állatias őszton hatása alatt mindenáron rombolni vágyó és emberi méltóságtól teljesen megfedekezett vérszomjas bestia működik.

Hogy milyen okok készítetik az embert a gyilkolásra, azt

Esa királyné Mária Annunciata főhercegnővel.

Ferenc Lőrdfnád trónörökös a Spanyol király, bovonulása.

A spanyol királyi pár Budapesten.

meghatározni és felsorolni nagyon bajos volna. Hiszen nagyon sokszor jelentéktelen semmi is az, ami az egyéni gyilkosság mögött bosszúra ingerli és készteti. De bizonyos, hogy a zsák-mányolás, a más tulajdonának elkaparítása, a vagyon és pénz utáni vágy ösztönzi az embert leginkább arra, hogy ama céljainak elérhetése végett, még a gyilkosságtól sem riad vissza. És sokszor olyan ember is, aki jó anyagi viszonyok között a polgártársai előtt tisztelősen, becsüléssel él és élhetne tovább is, ama ördögi indulat hatására alult, mindenről megfeledkezve, hánre veselkedik, abban a reményben, hogy ama hárszohasem derül ki.

Az 1906. évi december 17-én az újbirtáni községi előjáróság arról értesítette a pusztavacsi őrsparancsnokságot, hogy a községhez tartozó Pelsőhomád pusztán, 15-én este, ismeretlen teltén az ablakon keresztül, nagygyoréttal történt vadászfegyverből ráült a szobában még lámpavilág mellett fekvő K. J.-ra és nevére. És a lövés csak azért nem okozott halálos sérülést, mert a teltén, bár a körülményekből következtetve alapos helyi ismerettel rendelkezett, nem volt képes az ablaktól derékszögben levő ágyon fekvő házastársakra a lövést úgy irányítani, hogy azoknak fejét vagy természetesen testrészeit eltalálhatta volna. De így is súlyos testi sérülést okozott.

Pelle Imre ez. őrmester, pusztavacsi őrsparancsnok az értesítés vétele után azonnal a helyszíni vizsgálatra indult egy próbajáróval, 8 bár a sérültektől értesült, hogy előtte már egy csandórjáróról és az említett községi előjáróság is járt ott és helyszíni szemlét tartottak, mégis két hitelt érdemlő bizalmi egyén közbejöttel mellett alapos helyszíni szemlét tartott. Nem talált más, csak az ablak mellett levő butordaruk mögött egy darab újságpapírt, melynek előgett részéből következtetve arra a feltevése született, hogy az csak a fővadászhoz használt fojtás darabja lehet. Ezt, miután vértettek azt mondták, hogy nekik olyan újságjuk nincs és nem is volt, mint hűnjelt magához vette. Az újságdarab, egyik fővárosi napilapsak a gyilkosság előtt 2-3 héttel, egy szerdai napon megjelent számának elszakított része volt, amit abból következtetett, hogy el nem gyűjt az élelén a szerda számok szerezése érdekében maradt. És az a vályog falból álló kizárólag, valamint a sérültekből orvosiilag elválasztott ép bőrlemeznek képződtek az egyetűli nyomok, amelyen a nyomozást némi reménytel megindíthatta.

A sérülteket is alaposan kikérdezte ugyan, de ezek a teltén kitérése a legcsekélyebb felvilágosítást sem nyújtottak. Jómódú családtalan földművesek voltak, haragosok, mint általában, soha azelőtt, sem akkor nem volt senki, testvéreikkel is, kik szintén jómódú földművesek voltak, a legjobb egyetűrtésben éltek.

Bőve az eset annyira rejtélyesnek látszott, hogy a leggyakoribb nyomozásunk is gonidol okozott volna.

Pelle őrmester azonban nem riadt vissza az eléje tornyosuló nehézségektől, hanem folyamatosan tette a nyomozást. Kérdésekkel, pulatott a környékbeli tanúk lakóinál, de csak annyit tudott meg, hogy a sérült egyik fővadász, ki előzőleg községi bírós volt, bár nagyon gazdag, de igen kapzsi ember. Ebből csak annyit lehetett következtetni, hogy talán a családának fővadász vagyonára áhítozva annak melőbbi örökösletése végett kísérthette meg a gyilkossági merényletet. 8 bár vagyoni állapota, hirtetlen előléte és előbbeni közhívatlanul való léte nagyon is meglepettette az arulított feltételek valószínűségét. Pelle őrmester mégis elhatározta, hogy azért is gyanúsított házára és kikérdezi őt.

A kora délutáni órákban, ágyon hovarószva találta a gyanúsított K. P. feldőrnádi lakost. Már előbből is lemaradték egymást s így, tekintve még hogy az a sérült K. J. nek testvére volt, nem volt feltűnő a járás mozgásában a családtag előt sem. K. P. mindezek dacára meglepődöttnek látszott, és fel nem kelt az ágyból, csak úgy fektetőből kínálta meg a járót.

Pelle őrmester helyet foglaltva csakhamar az asztal terébe a beszélgetést és kérdésekkel kezdett az ezzel összefüggésben álló gyanúokról, miközben feltűnt neki, hogy az ablakban és a fővadász székében ugyanolyan újságdarabok feküdtek, amelyből a talált fojtásdarab való volt. Beszél-

közben, csakugy közömbösen fel is vette és forgatta is, nézegette, hol egyiket, hol másikat s úgy tudta palástolni meglepötését, mikor egyik példányban ráismert arra, a melyből a fojtásnak használt rész hiányzott. Legalább azt látszott bizonyítani a szakítás után visszamaradt darab szöveg, hogy az a fojtáson talált szöveg szövegnek a folytatásán.

De még mindig nem szölt semmit a felfedezéséről, hanem tovább kérdésekkelölt a midőn megtagadta, hogy K. P.-nek egy kétóvni vadászfegyve is van s hogy sajátkezűleg szokta ahhoz a történyeket készíteni, gyumuja mindig erősebb és erősebb lett s végre is felszölitotta az illetőt, hogy jöjjön vele a közögházához, hogy ott az esettel összefüggésben levő agynémly részletre kikérdezhesse.

Mintha a kigyó cepte volna meg K. P.-t, úgy ugrott ki az ágyából s mérgeten kijelentette, hogy a közögházához nem megy. Az őrmester figyelmeztette ugyan, hogy most még csak széken léri, s ha akar kocsin is jöhet, ne csoráljon feltűnést; az ő érdeke is megköveteli, hogy a dolog tisztázódjék; és kijelentette neki, hogy ha így nem engedelmekedik, elfogja, meghilincselleti és úgy kivéri el. Mind nem használt semmit, mert K. P. kijelentette, hogy a közögházához az ítemek sem megy. És mielőtt az őrmester megakadályozhatta volna, kilépett a szobából és szöközódások közben eselése után kiabált, hogy jöjjenek és segítsenek neki a járó megtagadásában.

K. P. magas, erős ember volt, eselése is mind erős emberek, és ki vasvillával, ki más ütőszöközzel közelgette a gazda után az udvarra kijött járót felé, úgy, hogy a helyzett kezdett veszedelmesnek válni. Pelle őrmester azonban nem ijedt meg, hanem elfogottak nyilvánítván a gazdát, járótársának meglugyja, hogy szegesse neki a szuronyát és ha megmaradul, szarja korosztul; maga pedig lövére készített fegyverrel a családtag felé fordult és kijelentette, hogy aki közelükbe merészel jönni, lelövi. Ezek a fenyegetéseket megrotelve visszafordultak. Ekkor az őrmester K. P.-t meghilincselte s a már említott újságdarabot, a vadászfegyvert és a talált közö történyeket két bizalmi egyén jelenlétében magához véve, gyalog a közögházához kísérte.

A közögházánál a jogaszt, a bírót és még három eskütelt a tanácssterembez beléltván, felkérte őket, hogy csak maradjanak mind ott és legyenek jelen K. P. kikérdezésénél. Ezután csupán azt a kérdést intézte a gyilkosság kísérletének vádja ellen folyton tiltakozó gyanúsítotthoz, hogy az az újságdarab, melyet őle elköszött és a bizalmi egyének előtt felmutatott, az övé volt-e? Mikor a gyanúsított erre igennel felelt, az őrmester kijelentette előtte, hogy a teltet ő követte el, nem más; és, ha akarja beismerheti, ha akarja, tagadhatja.

Éz tagadott is mindent.

De mikor Pelle őrmester elővette a helyszíni vizsgálatról és az elköszött újságdarabhoz hasonlítván, azt a jelen volt bizalmi egyének egyhangúlagából szakítottak nyilvánították; mikor továbbá a községi jegyző is ezzel állott elő, hogy nála is van egy a helyszínen talált fojtásdarab, és azt Pelle őrmester felszölitására előhozván, a már jelölt újságdarabhoz illesztés útján kiderült, hogy az annak a még hiányzó részét képezi; mikor végül, a közö történyekről kikérült és a Pelle őrmester által megadott hozott törtétekről megállapított, hogy azok egy és ugyanazon fajta törtétek; az erős, robusztus alak, a bizalmi egyének szöryüködésének hullatára, megtört, meglántorodott a az őrmester felszölitására, hogy jöjjön és tekintse meg a hűnjelöket (s nyilvánkazzék, bocsánatot kért hogy engedjék magához térni. Belélt egy nyugdősra, míg annyira magához tárt, hogy kérdéseket lehetett hozzá intézni, mikor is előbb tisztviselő (úr) előtt, az őrdőly által félrevezetőleg vallván magát, beismerte a gyilkossági kísérletet és előntta, hogy ezt azért követte el, hogy családtalan fővadász vagyoniát melőbbi örökösletése.

Pelle őrmester ezután a hűnjelöket összecsoomagolva, megfelelő jelentés kíséretében az illetékes kőr, ügyészséghez feltörjuztatta, a teltent pedig bár súlyos bűnöslekmény terhelt, tekintettel töredelmes beismerésére és vagyoni állapotára, szabadon bocsátotta. A kir. ügyészség ugyan elfogatta és vizsgálati fogásba helyeztetta később, de a vádlatának, a

A spanyol királyt pár Budapesten. — A spanyol királyi pár Budapest utcáin, a bevomlás utáni nap.

vizsgálóbíró ugyan ilyen végzése ellenére is, szabadlábra helyezte az illetőt és úgy ítélkezett aztán felette a törvényszék.

Pelle őrnagynak a büntetőben való eljárásából is kitétnék, hogy egy alapos helyszíni szemle és megfelelő értelmiséggel vezetett nyomozás és okosra következtetés mindig maghozza a várt eredményt, még a legbonyolultabb bűnösben is.

KÉPEINKHEZ.

A spanyol királyt pár Budapesten.

Gyönyörűségei ünnepeink számhálya volt az elmúlt napokban a mi szép magyar fővárosunk. Ő Felsége a magyar király két uralkodó látogatását is fogadta magyar székvárosában. Napokon át ragyogó lobogó díszben állott az egész főváros. Előbb az orosz királyiá proklamált bolgár fejedelem tett látogatást királyunknál. Ezt követte azután nagy ünnepek keretében a spanyol királyi pár fogadtatása, melyről néhány részletet mutatunk be a heti képeinken olvasóinknak.

H I R E K.

Verekedő bucsimok. Október hó 4-én a komárom-megyei Baj községben megtartott bucsim verokedés keletkezett. A verokedés megállítására eszéljából közbelépett Mozsolics Sándor szolgálathoz álló esendőr ezimzetos őrsvezetőt Lapszki Pál eszélősi illetőségű hányamunkára megtámadta és annak fegyverét, lefegyverezési szándék-

kal megragadta. Mozsolics esendőr a fegyverét támadójától visszarántotta s azt azuronynyal mellbe szurva, életveszélyesen megsebesítette. Lapszkit ápolás végett a tatabányai kórházba szállították. A verokedők feljelentettek.

Ellenszegülés. Szilágyi Miklós ez. őrsvezető és Lukács Szilárd esendőrből állott mezezonkai őrsbeli járőr október 9-ikén esteli 9 órakor portyásán közben a heves-megyei Nagybátony község utcáján Sulyok József és Pöröncz testvereket kiabálva találta s őket esendes magatartásra utasította. A két Sulyok a járőr ismételt felszólítására sem akart a lármával felbuzgni, mire a járőr, személyazonosságuk megállapítása eszéljából, a községházán való elővezetésüket, majd pedig, mint hogy a járőr ebbeli felhívásának sem engedelmességek, elfogásukat jelentette ki. Erre a két Sulyok a járőrnek ugrott és József a Lukács esendőr, Pöröncz pedig a Szilágyi őrsvezető kézz helyzetben tartott fegyverét ragadta meg s azt oly erővel fogták, hogy tőlük a járőr azt kiszabadítani a legnagyobb erő kifejtése mellett sem bírta. Lukács esendőr a szorult helyzetet felismerve, fegyverét a vele szemben álló és tőle a fegyvert elvenni igyekvő Sulyok Józsefre sötötte s azt lágyékon löve, életveszélyesen megsebesítette.

Zendülés. A Wolfner budapesti fuhereskedő cég a hontmegyei Börzsöny község batáránban október 7-ikén iparvágányokat fektetett le, s mit a község lakossága földjelen keresztül nem akart megengedni. A munkálatok akadálytalan folytatásán eszéljából a vámos-

mikolai fészolgabíró felhívására a vámosmikolai őreről Bráth őrmester, Fülöp és Princz csendőrök hől állott segélyjárór lett a helyszíni vezényelve, a melynek oltalma alatt a munkálatokat tovább folytatták. Dél-előtt 11 órakor mintegy 40 főből álló tömeg a munkálatok helyszínén kapákkal, kaszákkal és rudakkal felfegyverkezve jelent meg és a járőr figyelmeztetése dacára, annak hangoztatásával, hogy ők az ipari vasut építése következtében fuvarkeresetüktől megfosztatnak, a további munkálat abbahagyását követelték. A járőr ismételt figyelmeztetése után a mindinkább fenyegető magatartást tanúsító tömeg közül Schneider György, Menyés András és Lohoczky György bözsaönyi lakosok kiváltak és a járőr élén állott Bráth őrmestert megröbánva, annak szuronyos fegyverét megragadták és azt elvenni iparkodtak, miközben Menyés György egy karóval a támadókkal dulakodó őrmester fejére akart vágni, de az ütés az őrmester fegyverét érte. Ebben a pillanatban Fülöp csendőr az őrmester támadói ellen két lövést intézett, a minek következtében Menyés András és Lohoczky György nyomban meghaltak, Menyés György pedig súlyosan megsérült, míg az őrmester szuronyát megragadó Schneider György annak rángatása következtében kezén szintén súlyosan megsebesült. A tömeg a fegyverhasználat után szétrebbent és a helyszínről elmenekült. A rend helyreállítása és a munkálatok zavartalan folytatása céljából 10 csendőr összpontosított. A vizsgálatot a helyszínén Varga százados vezette.

KÜLÖNFÉLÉK.

Mikor még nem fűtöttünk szénnel. Alig hiszi el a mai ember, hogy a kőszénnek a mindennapi életben való használata nálunk alig 50 esztendőse. Érdekes bizonyosság erre a Vasárnapi Ujságnak 1854. évi márczius hó 5-én megjelent I. évf. első számában közölt cikk, mely így szól: „Hazánknak több vidékén oly drága kezd lenni a fa, hogy a tüzelő többé kerül, mint az élelmiszerek. Pesten jelenleg egy öl fa alkalmas felvágatással együtt nem kevesebb, mint tizenhat pengő forintba kerül. És ez így van minden helyen, hol nagy a fogyasztás. E drágaságból, — úgy mondják, — igen alkalmasan kiségit a kőszén. Két mázsa legjobb kőszén ára 1 (rt 20) krajczár pengőben és ez éppen annyi ideig tart, mint fél öl fa. Tebát olcsóbb mindennemű tüzelőszernél, még a szalmánál és a tőzegnél is. hozzájárulván az, hogy a szalmának nagy hely kell, a kőszén pedig sok elfér egy szegletben. Pesten most már igen sok úri háznál ezzel kezdenek fűteni. Gaupán arra kell ügyelni, hogy tüzelés előtt a szén be legyen úzítva, így elveszti kellemetlen szagát az égéskor. Többen, a kik ezt használják, csak azon sajnálkoznak, hogy miért nem használták már azelőtt is. Angliában azt tartják, hogy a kőszénbányák hevesebbek az aranybányáknál. Nem-sokára mi is át fogjuk látni ezen mondás igazságát.”

Az első nagy város. A rendelkezésünkre álló adatok kétségtelenül azt mutatják, hogy Babilon volt az első nagy város a világon. Ezer évvel Krisztus születése

előtt már kétezer lakosa volt; azután évről-évre rohamosan gyarapodott. A város szabályos négyszögű területen épült, mely négyszög mindegyik oldalát negyvenöt kilométer hosszú erős kőfal határolta. Egyik faltól a másikig ötven egyenes, szép széles utca szelte át a várost. A házak nem voltak egymással összeépítve, mint most, hanem minden ház külön, tágas területen állott. Belső területe ennek a történelmi városnak hatvanszázöt négyzetkilométer volt. A jelenlegi viszonyokhoz mérten nyolcz millió lakos könnyen elférhetett volna ezen az óriási területen. Babilonnak tebát, a mikor fejlődése tetőpontját érte, mérsékelt számítás szerint legalább is egy millió lakosa lehetett. Peking városának 1697-ben két millió lakosa volt; de hiteles adatok szerint három századdal azelőtt kétszer annyi. Hétsszáz évvel Krisztus születése előtt már egy millió ember lakott Pekingben. Az európai városok közül az első században Róma városa volt a legnagyobb, a melynek akkor egy millió volt a lakossága. Ennyi lakosa Londonnak csak 1801-ben lett. Páris 1851-ben érte el az egy millió lakost és azóta csak másfél millió emberrel szaporodott.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kézirattal vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kedvességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek. Szolgálattal kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és pontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrehoztatásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kerdézősködéseknek eleje vétessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

K. M. pr. csendőr. 1. Általános nőszülésről nincs szó, anynyi azonban tény, hogy jó minősültséggel birt altisztek, esetleg csendőrök, kik azelőtt legfeljebb két évvel a csendőrségből kiléptek és megnősültek — ha a házasságuk a feltételeknek szintén megfelel — korlátozott számban visszavételnek. 2. Tudunkkal szabad.

L. B. 1—2. Igen. 3. Az őrsfőznök.

S. J. csendőr. Sebktözöz csomag pótlása a szakaszparancsnokságtól kérendő.

S. J. A békésmegyei Orosháza községnek 21.385 lakosa van.

H. G. Kérjen ingyen mutatványszámot az Országos Pályázati Közlöny szerkesztőségétől Budapest, Jászai-körút 38. sz.

Öreg zsandár. Kérjen döntést a szárnyparancsnokságtól.

Tudni vágyó. Jelenleg még nem, de legközelebb már e tőren is tüdős változás várható.

Sz. V. csendőr. Az ált. szolg. határozványok XVI fejezet 20. pont utolsó bekezdése világosan intézkedik. A helyeget lapunk javára bevételstük.

N. A. csendőr. Lapunk majdnem minden egyes számában megírjuk, hogy a határrendőrséghez való felvételre, a tanfolyamok kezdetére, a hallgatók számára stb. vonatkozó pályázati hirdetmény annak idején lapunkban is közzé lesz téve. A míg az még nem jelenik, addig ott felvétel nem is lesz, felesleges tehát a sok kerdézősködés.

Kérjen ingyen és bérmentve

képes árjegyzéket: cs. és kir. szab. sérvkötők-,
hygienikus gummiárúk- és a betegápoláshoz szük-
séges eszközökről.

KELETI J. orvosi műszergyáros
Budapest, IV., Koronahírosag-utca 17.

N. J. ő. 1. Szolgálati ügy. 2. Forgalomban levő pénzek megsemmisítése büntetendő cselekményt nem képez. 3. Nem.

Érdeklődő. 1. Jelentkezések az őrsön, az őrsirodában fogantatandók 2. nem.

Érdeklődő Szolnok. 1. Érvényben van. 2. A Mosonyi-utcai rendőrlaktanyában; bármikor. 3. N. A. csendőrnek adott válaszuk Önnek is szól. 4. Hivatalos helyiségében, minden pénteken délelőtt; óra a napilapokban közöltetik.

L. A. őrmester. Szolgálati uton a kerületi parancsnoknál.

B. J. csendőr. 1. Váltópénz; a nikkel- és rézpénz. 2. Érték szerint minősülő lopás.

T. L. őrsvezető. Kunossy, Szilágyi és Társa cégnél Budapest, IV. ker. Semmelweis-utca 14. sz.

M. B. őrsvezető. 1. A pályafelügyelői állás nincs még középiskolához kötve, természetesen azonban, hogy a képzetten pályázónak több kilátása van a kinevezésre, mint egy olyanak, a ki csak elemi iskolákkal rendelkezik. 2. Oda próbaszolgálatra menni nem lehet. 3. A tömegátalány fele számítottatik fel oly próbaszolgálatoknál, a mikor az illető intézeti egyenruhával láttatik el, pl. fegyházőrmesteri próbaszolgálatoknál. 4. Négy középiskolai osztályról szóló bizonyítvány alapján álltattatik ki a hivatalnoki igazolvány. próbaszolgálatra szükség nincs. 5. Felvehető, illetve kinevezhető, de erre törvényes igénye nincs (1903—20—907. sz. honv. min. rendelet). 6. A kérvény szolgálati uton terjesztendő elő; a kérvényre egy darab egy koronás, a mellékletekre 30—30 filléres okmánybélyeg szükséges.

J. X. őrsvezető. Helyesen értelmezi az 1879. évi XXXI. tcz. 118. §-át, amennyiben 20 koronán alóli erdei kártételt a községi előjáróság hatáskörébe tartozik.

Sz. F. A pénzügyőri vigyázói állásokra vonatkozó pályázatokat nem teszszük közzé, mert ezeknek az állásoknak a javadalmazaa gyöngébb a csendőrinél s így feltesszük, hogy csendőr amúgy sem pályáznék rá, ha azonban mégis érdeklődik utauok, úgy forduljon a „Pénzügyőrségi szaklap” szerkesztőségéhez, Budapest, I. Vár. Országház utca 14. sz. II. em. 9. alá.

Ipolyvölgy. Olvassa el lapunk f. évi 36. számában K. J. őrmesternek adott üzenetünket.

M. J. Kérdését nem értjük.

Torontáli. Csak a befizetett összeg illeti meg.

Sz. J. őrmester. Kérdezze meg a szárnyszámviselőt; mert azelőtt nagyon sok cég szállította ezeket a cikkeket.

Sz. M. őrsvezető. Igényjogosultsági igazolványra; a többi okmányokat a szárnyparancsnokság hivatalból csatolja. Iskolai bizonyítvány — ha van — szintén csatolandó.

A. D. Nyilvános táncmulatságok alatt oly tánczestélyek értendők, a melyek hatósági engedéllyel, nyilvános helyen belépti díj befizetése mellett vagy a nélkül tartatnak meg.

D. 1. Az utazási pótdíj is csak 1 korona. (Ill. szab. 22. §. 2. pont.) 2. Hogy annak mi az oka, azt mi sem tudjuk. Azt hisszük, hogy évi 2180 korona nyugdíjba beszámlító javadalmazásával csak meg lehet elégedve. 3. A melyik napon betölti a 24. szolgálati évét, azon napon igénye van az I. oszt. katonai szolgálati jelre.

M. Öreg zsandár. 1. Olvassa el lapunk f. évi 34. számában „Soknak” adott üzenetünket; 2. nem; 3. reméljük a legjobbat.

P. L. es. ez. őrsvezető. Az Általános Ismeretek Tára című mű a kerületi parancsnokságtól kérendő; ára 5 korona.

HIVATALOS RÉSZ.

Közigazgatási döntvények.

Záróra be nem tartása.

Az, a ki az engedély mellett tartott lénczmulatságot az engedélyezett időben be nem szünteti, egyedül a kblk. 74. §-ába ütköző záróra be nem tartása miatt büntelhető.

(A m. kir. belügyminiszter 1907. évi 7379. számú határozata.)

Kártérítés a gulyában megborjazott telén borjának elbullásáért.

Azon körülményért, hogy a mások felügyelete alatt álló telén a gulyában megborjazván, a borju megfulladt, a gonolozók állatkínzásért vagy más kihágásért felelősségre nem vonható. Ily esetben csak kártérítésnek lehet helye.

(A m. kir. belügyminiszter 1907. évi 5565. számú határozata.)

Zugiskolafentartók büntetése.

A zugiskola fenntartói vagy azok tanítói kihágás miatt csak az esetben büntelhetők, ha ez iránt a törvényhatóságuk kormányhatóságilag jóváhagyott szabályrendelettel intézkedik.

(A m. kir. belügyminiszter 1908. évi 322. számú határozata.)

Kártételen talált idegen csirke lelövése.

A ki ültelvényes kertjében szomszédjának kártérvő csirkejét flóbertpuskával lelölte, az 1870. évi XL. tcz. 115. §-ába ütköző kihágás miatt nem büntethető.

(A m. kir. belügyminiszter 1908. évi 1245. számú határozata.)

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Vezénylés.

A m. kir. honvédelmi miniszter úrnak 1908. évi szeptember 14-én 9004/eln. számú rendeletével **Mészáros János** százados, temesvári szárnyparancsnok tartósan a honvédelmi miniszterium 16-ik osztályába vezényeltetett.

Előléptettek:

1908. október hó 1-ével:

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában: **Tóka János, Hammer Károly és Cseke Ferencz** ez. őrsvezetők, őrsvezetőkké.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában: az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

Brucker Győző Nándor és Társa
órák, ékszerész. **GVÖR 33. sz.**

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

Bankó Sándor és Filip Vazul esendörök, esendörök ez. örsvezetők.

Katonai szolgálati jel.

A füzii III. osztályu katonai szolgálati jellel el-látrattott:

Caikszentimrei *Csato* Ferencz V. számu esendörkerületbeli őrnagy, kerületi parancsnok helyettes, 1908 szept. 26-an.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel el-látrattott:

A m. kir. VI. sz. esendörkerület állományában:

Bayer József törzsőrmester, 1908 okt. 10-en.

A m. kir. VIII. sz. esendörkerület állományában:

Péter Lajos járásőrmester, 1908 okt. 1-en.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel el-látrattak:

A m. kir. I. sz. esendörkerület állományában:

Székely János ez. őrmester, 1908 okt. 1-en.

A m. kir. V. sz. esendörkerület állományában:

Buga József őrsvezető, 1908 szept. 16-an.

A m. kir. VI. sz. esendörkerület állományában:

Schranz Pál ez. őrmester 1908 okt. 5-en, *Pougricz* Pál őrsvezető 1908 okt. 27-en, *Szilágyi* Károly ez. őrsvezető 1908 okt. 3-en, *Ricz* János ez. őrsvezető, 1908 okt. 6-an, *Pap* József I. őrsvezető 1908 okt. 6-an, *Tarcsai* Nándor őrsvezető 1908 okt. 6-an, *Nagy* Lajos III. ez. őrsvezető 1908 okt. 21-en, *Fábián* Peter ez. őrmester, 1908 okt. 5-en, *Talács* István II. őrsvezető 1908 okt. 6-an, *Fish* János ez. őrsvezető 1908 okt. 24-en, *Czollner* Lajos ez. őrmester 1908 okt. 6-an, *K. Nagy* Pál esendör ez. őrsvezető 1908 okt. 6-an és *Tol* Gyula II. ez. őrmester 1908 okt. 22-en; végül

A m. kir. VIII. sz. esendörkerület állományában:

Rajka József őrsvezető 1908 márcz. 12-en, *Kormendi* Elek őrsvezető 1908 apr. 23-an, *László* Mihály őrsvezető 1908 május 8-an, *Kálmár* András őrsvezető 1908 aug. 25-en, *Gyurma* István őrsvezető 1908 jan. 9-en, *Zoupa* Sándor őrsvezető 1908 jan. 27-en, *Cseh* János őrsvezető 1908 máj. 15-en, *Grósz* Vilmos ez. őrsvezető 1908 apr. 1-en, *Székely* Gerzon őrsvezető 1906 decz. 12-en és *Huzó* János ez. őrsvezető 1907 nov. 4-en.

Járőrvezetői jelvénynyel ellátrattak:

A m. kir. VIII. számu esendörkerület állományában:
Lakatos Peter és *Szigeti* Ferencz esendörök.

Jelvénypótdij.

Talács Ernő, VI. számu esendörkerületbeli esendör ez. őrsvezető részére a m. kir. honvédelmi minister urnak 1908 szept. 10-én 89316/16. szám alatt kelt rendelete alapján, a napi 32 fillerből álló jelvénypótdij 1908 október 1-étől kezdődőleg folyósítrattott.

Lovaglási jutalomdij.

A m. kir. VIII. számu esendörkerület állományában:
Polgár József esendör 3 drb. 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdijban részesítrattott.

PÁLYAZATOK.

Egy-egy iskolaszolgái állás a budapesti X. ker. listviselőtelepi áll. főgimnáziumnál és a verseczi áll. főreáliskolánál. Fizetés pótlékkal 700, illetve 600 korona. Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz címzett kérvények a fenti intézetek igazgatószolgáihoz 1908. évi okt. 30-ig nyújtrandók be.

Egy őrnoái állás a budapesti kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 600 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizaga. Kérvények a budapesti kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi nov. hó 1-ig.

Három közpenti őrnoái állás Temes vármegye törvényhatóságánál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 500 korona. Négy középiskolai osztály. Temes vármegye főispánjához címzett kérvények szolgálati uton Temes vármegyeispánjához 1908. évi nov. hó 10-ig.

Egy hivatalszolgái állás a turóczi szentmártoni kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 100 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a besztarcebányai kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi nov. hó 12-ig.

Egy hivatalszolgái állás a m. kir. Curjánál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona, esetleg természetbeni lakás. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a m. kir. Curia elnökségéhez 1908. évi november hó 14-ig.

Több ideiglenes minőségű posta- és táviratszolgái állás a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyváradi, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári és zágrábi posta- és táviratigazgatóságnál. Fizetés pótlékkal Budapesten 800, a többi állomáshelyeken 700 korona. Törvényszerű lakpénzpótlékkal. Természetbeni ruházat, 20 korona jábhelletmény. Kérvények az illető posta- és táviratigazgatósághoz 1908. évi október 30-ig.

Egy őrnoái állás a királyhelmetzi királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizaga. Kérvények a sátoralja-njhelyi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi nov. 2-ig.

Egy őrnoái állás a nagykovári kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Három havi próbaszolgálat. Telekkönyvi vizaga. Kérvények a kecskeméti kir. törvényszék elnökéhez 1908. nov. 5-ig.

Egy őrnoái állás a makói kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Három havi próbaszolgálat. Telekkönyvi vizaga. Kérvények a szegedi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi nov. 2-ig.

Egy őrnoái állás az újvidéki kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona, esetleg természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizaga. Német és szerb nyelvismeret. Kérvények az újvidéki kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi nov. 4-ig.

Egy őrnoái állás a fehérgyarmati kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizaga. Kérvények a szatmárnémeti kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi október hó 29-ig.

Kilencz hivatalszolgái állás a m. kir. határrendőrségnél. Fizetés 600 korona. Törvényszerű lakpénz. Ruhailletmény 120 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a szolgálati uton a m. kir. belügyminiszteriumhoz 1908. évi nov. hó 5-ig.

Grammofonok, fuvolák, czimbalmok, eziterák,

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Üzleti olcsóink a legújabbakk.

Vadászfegyverek

széles, golyós lövegcsék, revolverek, sálbi, látréchi, weiperti hirtörés gyntar.

Elek és Társa

Budapest, Károly-körút 10.

ingyen kopos árjegyzék.

Hegedűk, forgatható és önműködő

bangszerek.

Valódi francia eszénházi látrócsók.

Görszék trieder Bino kkk.

Kényelmes

havi részletfizetésre.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4 sz.

A kiszolgált altisztek alkalmazásáról.

Irta: dr. Vayh Kálmán, honvédelmi miniszeri fogalmazó.

A midőn a kiszolgált altisztek alkalmazásáról szóló 1873. évi II. törvénycikket e lapban ismertetni kívánom, úgy hiszem az érdekelt altisztek közöbajának teszek eleget, legalább is erre enged következtetni azon gyakorta tapasztalt jelenség, hogy az altisztek nagy része nincsen tisztában azzal, hogy mi módon lehetnek részeseivé azoknak a jogoknak, a melyeket részükre bizonyos feltételek mellett e törvény biztosít; és ha már részeseivé lettek, mi módon éljenek is azokkal.

Nem minden célzatosság nélkül állítottam így egy más mellé a jogszerzésnek és a joggal való élésnek a módját, de éppen e törvény ismertetésénél maguknak a csendőraltisztoknak érdekében szükségesnek tartom, hogy e két dolog között különbséget tudjanak tenni s már előre is hangsúlyozom, hogy akkor, a midőn az 1873. évi II. t.-cz. által biztosított jogoknak megszerzésére utmutatást kívánok adni, távol áll itt tőlem az a gondolat, hogy ezzel egyszersmind buzdítani is akarjam a csendőraltisztokat arra, hogy megszerzeve e jogokat, azokkal minden körülmények között élni is kívánjanak, sőt ellenkezőleg, már most intek arra, hogy e törvény nyújtotta jogokat a csendőraltisztok csakis a végső szükség esetében vegyék igénybe.

Ez alkalommal s a közlendők időteli sorrendjét is szem előtt tartva, azzal a kérdéssel kívánok foglalkozni, hogy mi módon jutbat az altiszt az 1873. évi II. t.-cz. ben biztosított jogok birtokába.

E kérdésre adandó válasz előtt természetesen tisztába kell jönni azzal, hogy bát tulajdonképpen minő jogot is ad e törvény, kiknek adja azt és minő feltételek mellett.

A feleletet e kérdésekre a törvény 1. és 2. §§-aiban találjuk meg, a melyek szerint:

„Azon altisztek, kik a hadseregben, a haditengerezetnél vagy a honvédtörzseknél és osztályoknál tizenkét évig s e közben legalább nyolcz évig mint altisztek tetteg szolgáltak és magaviseletükről kedvező igazolvánnyal vannak ellátva: ez által igényt uyernek akár közszolgálatban, akár pedig az állam által segélyezett vasuti, gőzbajóznisi és egyéb vállalatoknál leendő alkalmaztatásukra.” (1. §.)

„Egyenlő igénynyel bírnak es pedig tekintet nélkül a szolgálati idő tartamára, mindazon altisztek is, kik ellenség eloit vagy közbiztonsági szolgálathban oly módon sérültek meg, hogy habár az által további katonai szolgálatra keptelenekké váltak is, polgári hivataloknál még alkalmazhatók.” (2. §.)

Vagyis más szóval a törvény, az említett feltételek mellett, azoknak az altiszteknek, a kik huzamosabb időn át szolgáltak a katonaságnal (csendőrségnél) a nélkül, hogy ily hosszabb ideig tartó szolgálatra kötelezve lettek volna, ezen, hogy úgy mondjam, önként elvállalt szolgálatteljesítés ellenszolgáltatásaképpen igényt nyujt polgári állásokra, a mely igény elismeréséül igazolványt ad az ily altiszteknek, a mely igazolvány által annak tulajdonosa jogot nyer az ugyancsak e törvény értelmében fenntartott és elsőbbségileg biztosított állások elnyerésére.

Ismerve már most ezt a jogot, a melyet e törvény ad és tudva azt is, hogy e joggal kiket ruház fel, vizsgáljuk közelebbről szokot a feltételeket, a melyeknek beigazolását kívánja e törvény a jog megszerzésére.

A mint az idézett §§-okból kitünik, az első feltétel az, hogy 12 évig kell ténylegesen szolgálni, a mely szolgálati időbe nemcsak az önként elvállalt és teljesített tényleges szolgálat ideje, de az a szolgálati idő is beszámít, a melyet az általános védkötelezettségnél fogva minden védképes polgar szolgálni tartozik. Pl. ha valaki a közös hadsereghez besoroztatik s ott a köteles három évi szolgálatot teljesítette s e szolgálat után a csendőrséghez felvéteti magát, a csendőrségnél már csak kilencz évig kell szolgálnia a vegből, hogy az igazolvány elnyeréséhez megkivánt 12 évi szolgálati ideje meg legyen.

E helyütt jegyzem meg, hogy a próbacsendőri minőségben eltöltött szolgálati idő is beszámíttatik az igazolvány elnyeréséhez megkivánt 12 évi tényleges szolgálati időbe.

Nem szükséges továbbá az sem, hogy valaki e 12 évi szolgálatot egyhuzamban teljesítse, vagyis ha valaki bármi oknal fogva tényleges szolgálatát megszakítani kénytelen, ezen megszakítás által nem lesz érvénytelen a már teljesített szolgálati ideje, mert ha ismét felvétetik tényleges szolgálatra, az igazolvány elnyerése szempontjából tekintetbe jön az a szolgálati idő is, a

Villamos és gőserőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia huzi hadseregének zenéje. Azon ne vásároljon semmiféle hangszerrel, legyen az baglama, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, reszfitya-hangszer, hár., stb., mint Reményi lezajabb képe. Írja meg a nevét, mely részben a bérmentés-küldük **Budapestről, Király-u. 58.** Kézen költségvétel díjtalanul. Kivétel a világ minden részére országos és külföldön. Az összes hangszeresek javítása szakszertűen és olcsón. — Minden hangszerrel külön külön képezék berendez.

a §-t szó szerinti értelmezzük, akkor nincs semmi kétség az iránt, hogy ki nyerhet a törvény ezen szakasza alapján igazolványt.

Szó szerinti véve a törvényszakasz rendelkezéseit, ez alapon csak az az altiszt kaphat igazolványt, a ki ellenesség elől vagy közbiztonsági szolgálatban megsérül, vagyis lövés, szúrás, vagy más valami külsőerőnek folytán szenved sérülést és pedig oly mértékben, hogy ez által további katonai szolgálatra képtelenné lesz.

Azonban a törvényszakasz rendelkezéseinek ily mérvű értelmezése korántsem felelhet meg a §. intencziójának, mert hiszen mivel sem volna indokolható az, hogy az igazolvány kiállítását megtagadjassék oly altisztnak, a ki ugyan nem külsőleg sérült meg a szolgálatban, de a szolgálat teljesítése által kapott oly szervi bajt, a mely őt épp úgy képtelenné tette további katonai szolgálatra, mint az, a ki külső sérülést szenvedett.

Épp azért, a midőn valamilyen altiszt az igazolvány kiállítását a törvény 2. §-a alapján kéri, az igény elbírálásánál sohasem vétetik alkalmazásba a szakasznak az említett mérvű értelmezése, hanem akár külső sérülésről, akár valamilyen szervi bajról van szó, az igény egyaránt megállapítható, ha beigazolást nyer az a körülmény, hogy az illető a bajt a szolgálatban, önhibáján kívül, a szolgálat teljesítése által kapta és oly mérvű e baj, hogy az a további katonai szolgálatra való alkalmasságot kizárja.

Ezenelől méltányosabban felfogni és alkalmazni ezen szakasz rendelkezéseit igazán nem lehet, a ha már most azon altisztek közül, a kik a 2. §. alapján vélnok igényt bírmasztani az igazolványra, egyesek a kérelmükkel elutasíthatnak a a mint méltatlankodnak, nem állíthatom-e joggal az ilyenekről, hogy nincsenek tisztában a törvény a szakaszának rendelkezésével. Mert hogy a törvényszakaszunk nem lehetett az a célja, hogy igazolványt adjon azoknak, a kik szolgálatban ugyan, de saját hibájukból eredő baj miatt lettek további katonai szolgálatra képtelenné, azt bővebben fejtegetni igazán felesleges volna.

Természetes dolog, hogy a kedvező magaviselet ezen 2. §. alapján igazolványt igénylő altisztekre nézve is elmondhatatlan feltétel.

Amertova azokat a feltételeket, a melyek szakaszunknak ahhoz, hogy valamilyen altiszt igazolványt nyerhessen, a következőkben arra nézve kívánok utrautintni adni, hogy mely uton és módon jut az altiszt az igazolvány birtokába.

Az arra vonatkozó rendelkezéseket az 1873. évi II. t. cz. végrehajtása tárgyában ugyanezen évi április hó 8-án 13,366/IV. sz. alatt kiadott honvédelmi miniszteri rendeletben találjuk meg.

Az igazolvány kiadásának módja más a tényleges szolgálatban álló és más a tényleges szolgálatban már nem álló altisztekre nézve.

A tényleges szolgálatban állók az igazolvány kiállítására iránti kérelmüket a rendszeres szolgálati uton terjesztik elő.

A szükséges okmányok kiállítására hivatalból történik, a mely okmányokhoz az altiszt — ha szolgálai állására jogosító igazolványt óhajt elnyerni — csupán a próbairást tartozik mellékelni; ha pedig hivatalnokai állására jogosító igazolványt kér, akkor a próbairáson kívül az altiszt részéről még az ily igazolvány elnyeréséhez szükséges iskolai bizonyítvány vagy annak hiteles másolata is csatolandó.

A tényleges szolgálatban nem álló altisztek kérelmüket a nyilvántartásra illetékes honvédekigézőítő parancsnokságnak terjesztik elő a ugyane parancsnokság gondoskodik az előirt okmányok beszerzéséről is. A tényleges szolgálatban nem álló altisztek azonban kérelmük előterjesztése alkalmával nemcsak a próbairást kell benyújtania, hanem ezen kívül állandó tartózkodási helyének előjárósága által kiállított erkölcsi bizonyítványt és egy hatósági orvos által kiállított orvosi bizonyítványt is arról, hogy polgári szolgálatra testileg és szellemileg alkalmas.

Az igazolvány kiállítására iránt esetleg benyújtott folyamodvány, valamint a most említett bizonyítványok nemkülönbön a hivatalból kiállított más okmányok az 1873. évi II. t. cz. 18. §-a alapján bélyegmentesek.

A tényleges szolgálatban nem álló altiszteket érdeklőleg még a következő megjegyzésekre szeretnék hozni:

Gyakran előfordul, hogy az ily altisztek az igazolvány kiállítására iránti kérvényüket — nyilván abban a reményben, hogy hamarabb juthatnak az igazolványhoz — a most említett út megkerülésével közvetlenül adják be a honvédelmi minisztériumhoz, holott az által éppen ellenkező eredményt érnek el, mert kérvényük a szükséges okmányokkal felszerelve nem lévén, az ily kérvényt kénytelen a minisztérium érdemlegesen tárgyalás nélkül, kellő felszerelés végett az illető parancsnokságnak megküldeni a így tulajdonképpen még később kapják meg az igazolványt, mintha rendszeres uton kérték volna.

Igen gyakori eset az is, hogy azon csendőraltisztok, a kik felülvizsgálat útján becsátlanak el a szolgálatból a a kiknek felülvizsgálatára az adott okot, hogy a csendőrségi szolgálatot következtében önhibájukon kívül váltak további csendőrségi szolgálatra képtelenné, a kiknél tehát legalább is megvan a valószínűség arra, hogy az igazolványra a törvény 2. §-a alapján igényük van; ez iránti igényüket felülvizsgálatuk után csak hónapok, sőt néha évek múlva terjesztik elő, holott az ilyeneknek jogukban áll már a felülvizsgálat alkalmával előterjesztani az igazolvány kiállítására iránti kérelmüket.

Az igazolvány kiállítására ir. kír. csendőrség igényjogosult altisztejei részére a honvédelmi minisztériumban történik, a honban azok az iratokat feltérjesztik

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
használgjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. Árát K 1.20. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.
Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

parancsnoksághoz küldetnek meg és ez a parancsnokság kézbesíti aztán a kiállított igazolványt az alispánnak, a mely igazolvány kiadása által nemcsak az ismeretük el, hogy annak tulajdonosa híven és becsületesen szolgált, hanem a katonai (csendőrségi) szolgálatból való kilépés esetére biztosítékot is nyújt jövőjére nézve az által, hogy ezen igazolvány alapján — az abban megnyilatkozó állami ígéret folytán — polgári alkalmazást nyerhet.

(Poly. köz.)

A büntető novelláról.

Irta: K. Nagy Sándor kir. törvényszéki bíró.

V. (Befejező közlemény.)

Törjünk most vissza az új büntetési nemekre. A *dorgálás* abban áll, hogy a bíróság nyilvános tárgyaláson az elítélthez ünnepelesen komoly intelmot intéz és figyelmezteti őt, hogy újabb büntetést, vagy vétség elkövetése esetében ellene szigorú büntetést fog alkalmazni. Ez nem alkalmazható, ha egy hónapot meghaladó fogház, vagy államfogház büntetés lenne megállapítható, vagy ha a fiatalkoru egy hónapot meghaladó szabadságvesztés-büntetéssel már büntetve volt. (19. §.)

(Itt tehát a nyomozáskor kutatni kell az után, hogy a fiatalkoru tettes volt-e már előzőleg és mennyi időre büntetve?)

A *próbára bocsátás* abban áll, hogy a bíróság a fiatalkoru életet hozatala nélkül, megfelelő figyelmeztetés után egy évi próbaidőre szigorú szabályokhoz kötött felügyelet mellett feltételen szabadlábon hagyja. Ez sem alkalmazható az ellen, a ki egy hónapot meghaladó szabadságvesztés-büntetéssel már büntetve volt. Ezt a felügyeletet a fiatalkoru törvényes képviselőjére, vagy állami gyermeknevelőre, vagy gyermekvédő egyesületre bizzák rendszerint. És ha a próbaidő alatt újabb büntetendő cselekményt követ el, iszákos, erköletelen, vagy csavargó életmódot folytat, vagy egyébként a zülletlen jelölt mutatja, vagy a felügyeleti szabályokat megszegi: akkor elítélik. (21—23. §.)

(Itt tehát a nyomozáskor figyelni kell arra, hogy a próbaidőre bocsátott fiatalkoru hogyan viselkedik: nem-e iszákos, nem folytat-e erköletelen életet, nem csavargó-e? Mert ezeknek kiderítése szolgál alapul a bíróság újabb ítélkezésének.)

Juvió nevelést rendel el a bíróság, ha a fiatalkoru addigi környezetében a romlás veszélyének van kitéve, zülletnek indult. Ezt a bíróság határozott időtartamra mondja ki, de ez a fiatalkoru 21-ik életévének betöltésén túl nem terjedhet. Ha legalább egy évig már az intézetben volt, az igazságügyminiszter két évi próbaidőre kísérletileg szabadon bocsáthatja. (24—25. §.)

A *juvió nevelés* céljára állami intézetek szolgálnak — a fogházbüntetést a fiatalkoruak részére felállított külön fogházban fogják végrehajtani — de az egy hónapot meghaladó fogházbüntetést más letartóztatási intézet magánzárkájában is végre lehet hajtani. (27. §.)

A bíróság az ítéletben azt is elrendelheti, hogy a fiatalkoruak fogházában állja ki a kiszabott fogházbüntetését az oly elítélte is, a ki 18-ik évét meghaladta, de 21-ik évét még be nem töltötte. (27. §.)

Hogy milyen esetben van helye a fogház kiállása után még a juvió nevelésnek, valamint a feltételen szabadon bocsátásnak, vagy kísérleti kihelyezésnek a milyen eljárás szerint történnek ezek: oly kezelés, vagy

igazgatási szabályok, melyek majdnem kivétel nélkül csak a felügyelő bizottságokra és intézetek igazgatóira tartoznak. (27—31. §.)

Sokkal érdekesebb ennél a Bn.-nak az az újítása, mely a Btkv. 87. §-át hatályon kívül helyezte. Ebben az volt, hogy a ki a büntett elkövetésének idején életkorának 20-ik évét még nem haladta túl: halálra vagy életfogytig tartó fogházra nem ítélhető. Az ilyenek ezután nem lesznek halálra, vagy életfogytig tartó fogházra ítélhetőek, de ki van mondva, hogy ha a 18-ik életévüket meghaladták, azonban a 20-ik évét még be nem töltötték: a halállal vagy életfogytig tartó fogházzal büntetendő cselekmények miatt 10—15 évi fogházzal büntetendőek a ez a büntetés a halállal büntetendő cselekmény esetében három évi, az életfogytig tartó fogházzal büntetendő cselekmény esetében két évi fogháznál kisebb mértékre le nem szállítható. (32. §.)

Érdekelnek rá, hogy a Btkv. 92. §-ának utolsó bekezdése szerint a 16 éven felüli elítéltekre halálbüntetés helyett 15 évi, életfogytig tartó fogház helyett pedig 10 évi fogháznál kisebb büntetés nemmi körülmények között nem volt kiszabható: így az új törvény e tekintetben nagyon is kedvező a 18—20 év között levőkre.)

A kihágás tekintetében még megjegyzem, hogy ha a közigazgatási hatóság a juviónevelés elrendelését tartja szükségesnek, az ügyet eljárás végett az illetékes kir. járásbíróshoz teszi át a halasztatlan szüksegek esetében a fiatalkoru a legközelebbi első gyornekmenhelybe szállítja.

A Büntető perrendtartás életbeléptetéséről szóló 1897: XXXIV. t.-ez. 18. §-ának utolsó bekezdését is hatályon kívül helyezte a Bn., elrendelvé, hogy a fiatalkoruak ellen indított bünvádi eljárás folyamán, a rosszonyban egy évi időtartamot meghaladó fogház-, vagy államfogházbüntetés mutatkozik kiszabandónak: a kir. járásbíróshoz az iratokat további eljárás végett a kir. törvényszékhez teszi át. (35. §.)

Ezt csak azért említem fel, hogy ha a nyomozás alkalmával a fiatalkoruakat olyan esetben is a kir. járásbíróshoz jelentenek fel, midőn az előrelátható büntetés meghaladhatja az egy évi fogházat, vagy államfogházat: az nem lenne valami nagy baj, mert a kir. járásbíróshoz csak eljuttatná az ügyet illetékes helyre.

Imel ezek voltak azok a tudnivalók, melyek a Büntető novellának második fejezetében a fiatalkoru büntetésekre vonatkozólag foglaltatnak. Ezek csak 1910 január elsőjén lépnek hatályba.

De fentebb említettem, hogy van ezekre vonatkozólag kiadva egy átmenetet képező rendelet: az fiatalkoru terheltek büntügyeinek ellátása tárgyában, mely (20,003/908. I. M. sz.) rendelet 1909 január elsőjén már életbe lép.

Lásunk röviden ennek tartalmát.

Nagyobbára a bíróságnak szóló utasításokat tartalmaz, hogy a 18-ik évét még be nem töltött terheltek ügyét egy ugyanazon bíróra, vizsgálóbíróra és tanácsra bizzák, a tárgyalást elkülönített helyen tartják, részükre külön váróhelyiséget rendezzenek be, vagy legalább külön tárgyalási napot tűzzenek ki a hogy a védő ki- rendelését azonnal eszközöljék ath.

Azonban van ennek egy olyan része is, mely a nyomozó hatóságokat a így a csendőröket is közelebről érdekli. Ez a 7. §. mely így szól:

„Ha valamely büntügyben akár a bíróság, akár más hatóság, különösen rendőri hatóság, vagy rendőri közeg

→ A fejedelem a nevét viselő huszárezred meglátogatására indul.

A fejedelem az ezredparancsnokkal kocsin.

Ferdinánd bolgár fejedelem Szombathelyen.

előtt kétség merül fel az iránt, hogy a terhelt fiatal-korú-e: annak korát a bűnvádi eljárás megindításánál hivatalból sürgősen beszerzendő adatokkal kell megállapítani.

Regen érzett hiányon kíván segíteni a rendeletnek ez a része. Eddig — köztünk legyen mondva — nagyon kevés gond fordítottat általában arra, hogy a nyomozás, sőt a vizsgálat alkalmával a kiskorú terhelt életkora teljes biztonsággal megállapíttassék s igen sokszor csak a főtárgyaláson, vagy az ügy elintézésének rovására lehetett beszerezni a szükséges adatokat. Most már — legalább újévtől — köteleességszerűen bizonyítékokat kell beszerezni a fiatalok életkorának megállapítására.

Ha nem mondanám, úgy is tudják, hogy a fiatalok alatt most már a 12—18 év közöttieket kell érteni. Ezekre vonatkozólag okvetlenül be kell szerezni már a nyomozások azokat az adatokat, melyekből az életkor kétségtelenné válik.

Ha a gyanúsított vagy terhelt fiatalok születési évét, hónapját és napját hozzátartozói biztosan be tudják mondani s a nyomozó csendőrség véleménye szerint itt nem lehet nagyobb eltérés: akkor ennek a tényvázlatba való beírásával is megelégedhetnek; ha azonban a hozzátartozók szerint a fiatalok éppen 12, vagy 15, vagy 18 éves: úgy ezzel — kivált 1907, még inkább 1910 január elsőtől — egyáltalában nem szabad megelégedni, hanem be kell szerezni a születési anyakönyvi kivonatot.

Az állami anyakönyvek vezetése tárgyában 1895. évi 60,000. B. M. sz. a. kiadott utasítás 44. §-a ugyancsak arra utasítja az anyakönyvvezetőket, hogy a hivatalok a ezek közt a községi előjáróság megkeresésére közérdekben az anyakönyvi kivonatokat díjtalanul kiállítani tartoznak: de nem lehet kétség a felett, hogy ugyanezt megteszik az anyakönyvvezetők a csendőrség megkeresésére is s ha megtagadnák az anyakönyvi kivonat kiszolgáltatását: bizonyára nem fogna soká kézni az a belügyminiszteri rendelet, mely a bűnvádi perrendtartásra, a bűnvádi novellára és az ezekre vonatkozó rendeletekre figyelemmel utasítást adna az anyakönyvvezetőknek ilyen esetekben a nyomozó közegek megkeresésének teljesítésére.

Ha pedig az anyakönyvi kivonat beszerzése nehezégekbe ütköznék: a tényvázlatban jelöljék meg a fiatalok korú vallását, születésének helyét és idejét.

*

Ha hosszú volt is ez a büntető novella: bizonyára hasznosabb az elolvasása, mint bármilyen más mulatótató novelláé.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Az emberismeret.

Írta: P. S. próbaesendőr.

Még csak rövid idő óta szolgálók a csendőrségi testületben. Szerénytelenség nélkül mondhatom azonban, hogy eme rövid idő alatt is teljes ambícióval törekedtem elsajátítani a csendőrségi szolgálathoz szükséges ismereteket. E közben rájöttem arra, hogy csak nyitott szemmel járva s úgy szolgálhatom, mint szolgálaton kívül mindent alaposan megfigyelve, felolthatunk meg hivatalunknak eredményesen. Rövid idejű szolgálatom alatt is tapasztaltam azt, hogy a nem tiszta lelkiismeretű emberek a csendőrökkel való találkozásokról igen

meglepődnek s akarattalanul is elárulják, hogy a találkozásnak nem örülnek és szerették volna azt elkerülni. Ez a tapasztalat arra ösztönözött, hogy úgy szolgálhatom, mint szolgálaton kívül mindent alaposan megfigyoljok s figyelősim eredményéből okszorien levonjam a következtetéseket. Így is tettem mindenkor. Nemcsak azért, mert utasításunk is erre kötelez, hanem azért is, hogy minden tolvakségem szerint egy a tolválet tekintélyének, mint a közérdeknek hasznára lehessenek s előjáróim bizalmát elnyerhessem.

Ebből igyekezetomat a napokban — leguagyobb örömmel — szép siker koronázta. Távol legyen tőlem, hogy ovvel az eredménynyel dicsekedjem, csak éppen bajtársaimmal óhajtom vele hasonló törekvése buzdítani s csupán ebből a czölből óhajtom az esetet ismertetni.

Fehérvárcsurgón a napokban, mint laktanyakészültséges, s postára mentem. Menetközben szembejött velem egy szép sötétpej lóval, kékre festett kocsival két ismeretlen egyén. Mind a ketten elől ültek a kocsin és soboson hajtottak. Hátuk mögött a kocsin egy nagy bafyu volt betakarva. A mint ongem megláttak, észrevettem, hogy nagyon meglepődtek, majd összesugva, még sebesebb mondtütemben igyekeztek hajtani. Ennél az oknál fogva igen gyanusnak tünt fel oldttem a két ismeretlen viselkedése, tehát azonnal a kocsit elugrottam, megállásra és igazolásra szólítottam fel őket.

Nem igen akartak engedelmesskedni és tiltakoztak a szerintök ok nélküli feltartóztatás ellen, hangoztatván, hogy ők becsületes vidéki emberek, hazafelé szándékoznak s bocsásassam őket utjukra.

Engedetlenségük még jobban növelte gyanumat. Ennél fogva előbb a laktanyához akartam őket utasítani s magam is velük menni. De mivel egyedül és oldalfegyveresen voltam, nem biztam benne, hogy velök baj nélkül odajuthassak s attól tartottam, hogy odamonet közben sebes hajtással elmenekülhetnek. A kocsit előtt állva maradtam tehát és egy arra jövő polgári egyónt kértem fel, hogy menjen a közeli csendőrlaktanyába és őrsparancsnokomat értesítse, hogy jöjjön azonnal a helyszínére.

Őrsparancsnokom, a ki egyedül volt otthon, kevés idő mulva szolgálatilag meg is érkezett. S miután előtte is gyanusnak tünt fel a két egyén, a községházhoz kísértük őket s a kocsin levő bafyut megmotozván, abból egy jó csomó ágy-nemű került elő.

Miután az ágy-nemű holszerzésére nézve egyik egy, — másik másféleképpen nyilatkozott, a bomondott személyazonosság és illetőség alapján kilétüket megtudandó, őrsparancsnokom X községbe táviratozott. A válasz még meg sem érkezett, mikor a szomszédos őrsről táviratot kaptunk, mely szerint aznap hajnali egy órakor, Almádi községből, Kozma János kárán egy darab sötétpej lovat, szerszámostól, egy kékre festett kocsival és többféle ágy-neműt ismeretlen tettesek elloptak s a tolvásoknak, kik mifelénk menekültek, őrs-gés nyomozását kérték.

Ekkor már tisztában voltunk vele, hogy a két egyén a tolvaj s fel is mutattuk előttük a táviratot. Ők mindezek dacára tagadták, hogy a lovat, kocsit és ágy-neműt lopták volna. Ennélfogva Almádi községbe kísértük őket, hol a lovat a lopott jószágot magának ismerte s ehhez való tulajdonjogát több tanuval igazolta is. Miután pedig a közben X községből is megérkezett a távirati válasz, mely szerint a két egyén ott teljesen ismeretlen volt, s a két tolvaj ennek közlésé után töredelmesen beismerő a lopást, a tolvábi eljárás czéljából a megkereső illetékes őrsparancsnok-ágnak átadtuk őket.

Igy sikerül a csokély gyanu alapján is szép eredményt előzni, ha a csendőr mindenre kiterjeszti figyelmét.

(Eszintén gratulálunk fiatal bajtársunknak az elért eredményhoz. Mert ha véletlennel látszik is az eset, fellépése és eljárása tagadhatatlanul ős és okszorü megfigyelésre vall. Ha ezután is hű és következetes marad kitűzött czéljához, szép jövőt jósolunk neki. Szerk.)

A fejedelem szimfóniát tart huszárezredje fölött.

A fejedelem huszárezredének tisztjei közt.

Ferdinánd bolgár fejedelem Szombathelyen. 9

KÉPEINKHEZ

Ferdinánd fejedelem Szombathelyen.

Ferdinánd fejedelem, a ki azóta már a független Bulgária királya lett, királyunknak a múlt hónapban való meglátogatása után Szombathelyre utazott, hogy a cs. és kir. 11. huszárezredet, a melynek ezredtulajdonosa, meglátogassa.

Gyönyörű lobogódíszszel fogadta a város a fejedelmi vendéget. A fejedelem a hődoló közönség fogadása után ezredéhez ment a előbb a láktanyát, majd az ezredet kivonulásnál és gyakorlatozásnál tekintette meg, és a tiszti csinosban tartott ebéden is résztvett.

Eltávozásakor teljes megelégedését nyilvánította a látottak felett. Az itt közölt képekben a fejedelmi látogatás egyes kiemelkedőbb mozzanatait mutatjuk be olvasóinknak.

HIREK.

Házasság. Lenort József főhadnagy, a nyitrai 1. sz. kasz. parancsnoka folyó évi szeptember hó 26-án gróf Zuy Eleonora Georgina urhölgygyel Liptóvizentriklóson házasságot kötött.

Róznahagy rendőrsége. Róznahagyon — nagyközéghől rendezett tanácsu városná történt átulakulásán következőben rendőrség szervezése van folyamatban. Dr. Palugyay Mária, Liptóvármegye főpánja az említett város rendőrségét részben arra érdemessé volt csendőrökkel olajtja betölteni a e ezévből folyó hó 7-én 1908. szám alatt azzal a kéréssel fordult a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnoksághoz, hogy ezt alárendelt lépcsényegégyel azzal közölje, hogy Róznahagyon egy, 1400 korona évi fizetés és 300 korona luhbérrel javadalmazott, rendőrcsapitányi és 12, 800 korona kezdőfizetés és természetbeni ruházattal javadalmozott rendőri állás lesz betöltendő. A pályázatok, szolgálati uton Liptó vármegye főpánjához terjesztendő elő.

Ellenszegülés. Kerekes János maroszentgyörgyi lakos, kit Balázs Antal marosvásárhelyi őrségi, szolgálatban állott csendőr, október 10-én, egy általa előzőleg elkövetett verekedés ügyében eszközözendő kikérdezése céljából a középaházhoz akart kitérni, a csendőr rendelkezésének ellenazigult és annak segyverést, segyverezést szándékkal megragadta. Balázs csendőr támadója ellen, mintán segyverést attól visszarántotta, egy szorongódást belézett, és azt hómaljon szurva, könnyen megsebesítette.

A tolvajnép titka. A csaló Budapest. Ezzel a címmel két új kötet könyv jelent meg a könyvpiaczon. Szerzőik: Tábori Kornél hírlapíró és Székely Vladimír rendőrszalmazó, lapunk kiváló munkatársai. Mint olvasóink előtt is ismeretes, több, a mostánnyal tekintartalmú könyvet láttak már ki, más címnek alatt. A kilet érdekel az erkölعتelen hűbös világ, különösen a mi szép fővárosunk, Budapest erkölعتi életé, szivesen olvasnák. «A hűbös Budapest», «Az erkölعتelen Budapest» stb. című a ugyanezekkel a szerzőkkel már előbb megjelent két kötet — úgy szólván — folytatása lesznek. Mind a kettő a gonoszlovók különféle fajaiival, ezek hűbösül,

ravaszágaival és özelmeivel ismertet meg bennünket; a mi minket csendőroket, közelről érdekel. Különösen «A csaló Budapest» kötete érdeklí a vidéki csendőr. «A szép. Mert ez a fővárosból kifunduló csalókat, mint a vidékiok fosztogatót, házaságazólélgóket stb. ismerteti meg velök. «A tolvajnép titka» ezirnő kötet pedig a tolvajnépet ismerteti oly színes és megrkapó leírásokban, hogy szinte elénk varázsolja a tolvajnép származását, rossz utra térését, működését, szokásait, babonáságát s mindezeket külön külön fejecetekbe foglalt esetekkel is megmagyarázza. A két kötet ára utánvétellel összeesen 3 korona 10 fillér, de a ki 2 korona 85 fillért előre beküld, bérmentve és ajánlva kapja meg a két kötetet. Budapeston egy-egy kötet ára 1 korona 20 fillér. Megrendelhető: Tábori Kornélnál (Budapest, VII., Wesszlényi-utca 15.) A könyveket melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Büntetőjogi értekezésnek ezim alatt a Nemzetközi Büntetőjogi Egyesület magyar csoportja az igazságszolgáltatásban támogatásával füzet sorozatot indított meg. A vállalat szerkesztői Bernolák Nándor és Friedmann Ernő, a Nemzetközi Büntetőjogi Egyesület magyar csoportjának titkárai. Az első két füzet a Nemzetközi Büntetőjogi Egyesület tárgyalás alatt levő nagyfontosságú témájával: a közvesélyes bűntetteket elleni társadalmi védekezéssel foglalkozik. Bevezetés és általános tájékoztató vázlat után dr. Balogh Jenő ismerteti a kérdés előleges tárgyalását, majd következí a magyar csoport tárgyalásának közlése. Mint ismeretes, a magyar csoport magas színvonulu vitájában résztvettek Friedmann Ernő, Schwarzler Ottó, Finkey Ferencz, Konrád Jenő, Angyal Pál, Balogh Jenő, Moravcsik Ernő Emil, Pekáry Ferencz, Schaffer Károly, Oberschall Pál, Oláh Gusztáv, Fischer Ignác, Schächter Miksa, Pándi Kálmán, Hajós Lajos, Bernolák Nándor, Dornung Henrik, Gagus Dénes és Gábor Béla.

A kutya az életmentés szolgálatában. Számtalan esetet olvastunk már arról, hogy a jól idomított és kitanított kutya úgy a rendőri nyomozó szolgálatnál, mint az életmentés körül mily előnyöseri alkalmazható. Ez utóbbi szolgálatra a svájci haviásokon már régebb idő óta sikeresen alkalmazták is a kutyákat. Laboday Gyula ez. őrmester szerednyei őrsparancsnok egy újabb hasonló esetről értesít bennünket. Folyó hó 6-án Szerednya községben tűz ütött ki. A tüzoltárnál és vagyonteméténel való segítkezéshez Laboday ez. őrmester és Hszibél Pál csendőr vonultak ki. Mikor már két egymáshoz közeli épület lángokban állott, Manojla Jánosné többek titkkozása daczára az égő házba rohant, hogy bentrarúlt ruháit kihalozza, de a nagy híz és forróság következtében összeesett. Ezt látva Hszibél csendőr, utána ment. Vels ment az őrmester kutyaja is. A csendőr, mintán félkézzelel segyverést fogta, csak félkézzel emelhetta fel az asszonyt, mire a kutya mintegy segíteni akarván a csendőroket, a hó szoknyáját ragadta meg, s daczára, hogy a földalra orósen megpereszoldott és az egyik talpán égési sérülést szenvedett, még sem tágított addig, míg az elhált asszonyt ki nem hozták a lángok közül és meg nem mentették a borzuszító luhálattól. Ugyanesek eménel a tüzoltárnál Laboday őrmester egy másik nő mentett meg a tüzhaláltól. Az életmentésnél úgy ö. [mint csendőroket könnyebb égési sérülést szenvedtek.

A fejedelem és a kíséretében levő bolgár tisztok.

A fejedelem hadsegédével s a róla elnevezett huszárezred parancsnokával.

Ferdinánd bolgár fejedelem Szombathelyen.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kézliratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emélféleg olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatot kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegezett kérdés előrehoztatásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen és így a felesleges kérdésekkel a szerkesztőknek eleje véessenék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Kolozsváry Örsvezető. Megaszakított szolgálati idejének hosszúságára iránt előadni szándékolt kérelme még korai, még idő van arra, ha aztán felülvizsgáló bizottság elé állíttatik. Kihívás van arra, hogy az ügyben már legközelebb nagyon átvésintézkedés fog életbe lépni, a mely az ily kérelmeket jövőben feleslegessé teszi.

U. J. R. Tisztán szolgálati ügy, alkalomadtán kérdezzé meg szemlélő tiszti eljárájától.

Cs. Ö. tétel. A Néplap szerkesztősége Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. sz. n. van.

L. P. esendőr. Foglyoknak hajón kísérése alkalmával — a II. Szolg. Ut. 71. §-a szerint — a szurony a hajóra való leszálláskor leveendő.

B. J. esendőr. Ilyeneket elvből nem ajánlunk.

Bizonytalan. Folyó évi 41. számunkban hasonló jelleg alatt már válaszoltunk.

S. I. Örsvezető. Milyen okonai igazolványt gondol? Ha igényjogosultsági igazolványról akart kérdezni, akkor feleletünk a következő: Az illetékes honvédelmi igazgatóságokhoz rövid kérvény nyújtandó be, minden melléklet nélkül, a hivatkozzék benne a szolgálatban történt megsértésére. A kérvényhez melkélke a próbairását is.

Próba—szerecsse. Az igényjogosultsági igazolványt illetőleg nem számíttatik be; a nyugdíjra azonban igen.

F. M. A víztorlási átalány az őrsöt illoti meg, az szét nem osztható.

G. S. esendőr. 1. Köteles a közigazgatási hatóságoknak is táviratilag vagy távbeszélő útján jelentést tenni (II. Szolg. Ut. 10. §. harmadik bekezdés). 2. Véleményünk szerint nem. 3. Gyógytartalom szerint minősülő testi sérülés.

J. cs. ez. őrsöt. Csak azok becsújtatnak el a szolgálati kötelezettségük lejártá előtti, a kik igényjogosultsági igazolványval rendelkeznek. A bélyeget lapunk javára bevétellettük.

D. J. Az 1907. évi február hó 6-án 5095/17. sz. n. kelt honvédelmi minisiteri rendelet értelmében: a székesfehérvári vagy törvényhatósági joggal felruházott városok belterületén... vagy olyankor, midőn nappal elővezetése fogantatottatnak, — kivéve a 117. §. IX. pontjában megállapított eseteket — a karabélyról a szurony leveendő. Ennek a rendeletnek különben az őrs szolgálati tanácsában is elő kell jegyezve lennie.

Tudni óhajtó. 1. A helyet csak később fogjuk közölhetni, egyebekben olvasni ol f. évi 31. számunkban megjelent a tárgyra vonatkozó üzenetet. 2. A D. J.-nek adott fenti válasznak önnök is azé. 3. Vozénylési pótdíj 23% órai külszolgálat után nem illetékes ugyan, de abban az esetben, ha a járdó egy külszolgá-

latban megkezdett nyomozást 23% órai idő után bevonulása nélkül az őrsállomáson tovább folytat, — véleményünk szerint — a vozénylési pótdíjra az igényt magának megszereszte.

Udvari Örs. 1. Az életmicsikkészítési átalány az illeték. szab. 70. §-a értelmében az őrsöt illoti meg; a nőst álliszt az őrsrel egyidejűleg hozatja életmicsikkéit. 2. Hát hogy lehet a lopás joga? Hisz ha egy esolekedot joga, akkor nem lehet hitelesolekmény, s így nem lehet lopás som!

J. esendőr. Már többször megizentük, hogy a hat/rrondőr-ségi pályázatokat annak idején mi is közölni fogjuk; — addig, míg pályázat nincs hirdotve, mi som mondhatunk sommit.

F. P. Járásörmester, Illava. Beküldött cikkéből éppen a nyomozás körül kifejtett ügyesség, leleményosság, tehát annak a lényeges kolléknok leírása hiányzik, a miből tanulságot lehet meríteni. Miután ezt a hiányt itt nem pótolhatjuk, cikkét csak abban az esetben közölhetjük, ha a nyomravezetés körülményeit részletesen leírva bekküldi.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Betűtalány.

Szent József
Szent István eee Karácsony e
Péter és Pál

Számatalány.

Egy pékhez jött egy asszony, ki megvotta kenyérének a felét és még egyet. Ez négyezer történt meg egymásután. A negyedik vásárlás után azonban már nem maradt egy kenyere som a péknek. Kérdés, hány kenyere volt?

Megfejtési határidő: 1908 november 2.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Krzsábet királyné sanatoriumi sorsjegy lesz kisorsolva.

Lapunk f. évi 41. sz.-ban közölt fejtörök helyes megfejtése:

Képtalány: *»Szép szó nyeri meg a szerelelet».* — Betűtalány: *»A spanyol király Budapesten».* — Verstalány: *»Tüzér».*

Brucker Győző Nándor és Társa
órák, ékszerész. GYŰR 33. sz.

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm 500 képpel ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tiszteességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jóállással.

HIVATALOS RÉSZ.

8992/eln.

Körrendelet.

Az állami és a törvényhatósági alkalmazottak nyugdíjviszonyosságának szabályozásáról szóló 1907. évi LIX. törvényozikk 1. §-a szerint: „Azoknál, a kik állami szolgálatból törvényhatósági szolgálatba, vagy törvényhatósági szolgálatból állami szolgálatba közvetlenül lépnek át, a nyugdíj, a végkielégítési összeg, az özvegyi ellátás és a nevelési járulék megállapítása ezekből számitásba kell venni azt az időt is, melyet megelőzőleg állami, illetőleg törvényhatósági alkalmazásban, beszámítható szolgálati időként 1867. évi július 1-je óta eltöltöttek.”

Mint hogy a katonai szolgálat állami szolgálat, onnélfogva a törvényhatósági szolgálatba közvetlenül át lépő igazolványos altiszteknek a tényleges katonai szolgálatban eltöltött idejük akkor, a midőn törvényhatósági szolgálatukból nyugdíjaztatnak, be fog számíttatni.

Ezen törvényes rendelkezés tárgyaltanná tette az 1907. évi honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 14. számában közzétett 3833. elnöki számú azt a körrendeletemet, mely a polgári nyugdíj mellé engedélyezhető kegydíjakra vonatkozik.

Énnőlfogva említett körrendeletemet ezennel hatályon kívül helyezem.

Kelt Budapesten, 1908. szept. 25-én.

Jekel/ahussy Lajos, s. k.

Járásparancsnokság áthelyezése.

A m. kir. III. számú csendőrkörület területén a Jász-Nagykanizsai vármegye tiszai közép járásban fekvő Tiszaroff községben elhelyezve volt csendőrijárásparancsnokság 1908. szept. 28-án Törökzentmiklósrá helyezettett át.

Őrsáthelyezések.

A m. kir. III. számú csendőrkörület területén a bacsodrogvármegyei Szépliget községben elhelyezve volt gyalogőrs 1908. évi október hó 1-ével Szilbács községbe, és

a m. kir. V. számú csendőrkörület területén a pozsonyvármegyei Perbete községben elhelyezve volt gyalogőrs pedig 1908. szeptember 30-án Csúz községbe helyeztettek át.

SZIEMÉLYI ÜGYEK.

Kinevezettek:

1908. évi október hó 16-ával:

hadapród-tiszthelyetteseké:

Czirener József, az V., Krisztinkovics István, a VIII., Müller Béla, az V., Szép Géza és Ziegler Károly, az I., Baitz Jenő, az V., Filla Ernő és Tomaszuk József, a VI., Garabib Gyula, a VII., Martin Imre és Kosuthi és udvardi Kosuth Kálmán, a III., Bejczy

Béla, a II., Hódossy Károly, a VI., Tihanyi Ferencz, a IV., Gergely Endre, a VI., Papp Dezső, a II., Tóth Kálmán, a III., Szekeres Dezső, a II., Bertalanffy Dezső, a VII., Richnowszky Oszkár, a VIII., Hertelendy Ignác és Knauz Gyula, a IV., Holl Miksa, a II. és Csederla Rezső, a VII. számú csendőrkörület állományába tartozó hadapródok.

Okirattal megdicőrtettek:

A m. kir. III. sz. csendőrkörületi parancsnokság által:

Keresztes Mihály ez. őrmester 11 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonság terén kifejtett igen eredményes tevékenységéért, őrsének kifogástalan vezetéséért, alirendeltjeinek helyes és célirányos neveléséért és befolyásolásáért, nemkülönben példás magatartásáért.

Papp Pál II. ez. őrsvezető, mert 8 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonság terén igen eredményes tevékenységet fejtett ki, lakadatlanszorgalmával, kötelességihűségével, nemkülönben példás magatartásával alirendeltjeinek és bajtársainak mintaképül szolgált.

Biró Sándor ez. őrsvezető, mert 7 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén odaadó buzgalommal és eredményes tevékenységgel működött, mi által bajtársainak és alirendeltjeinek követésre méltó példaképül szolgált.

Kozma Illés csendőr ez. őrsvezető, mert 7 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén nagy buzgalommal, fűrészságot nem ismerő szorgalommal eredményesen működött.

Stefán Ferencz csendőr ez. őrsvezető, mert 6 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a legnagyobb odaadással, kiváló észszerűséggel és leleményességgel eredményesen működött.

A m. kir. V. sz. csendőrkörületi parancsnokság által:

Bekő Péter ez. őrmester azért, mert egy tűzvész alkalmával az élet- és vagyonmentés, valamint a tűzoltás körül, bátor és önfeláldozó magatartást és kiváló buzgalmat tanúsított.

Nyilvánosan megdicőrtettek:

A m. kir. III. sz. csendőrkörületi parancsnokság által:

Sándor Ferencz csendőr ez. őrsvezető és Pinter József próbacsendőr, mert a pest-pilis-solt-kiskunmegyei Rákoskeresztúr községben folyó évi április hó 3-án kiütött tűzvész alkalmával a tűzoltás és a vagyonmentés körül lakadatlanszorgalmat fejtettek ki, továbbá mert fűrészhatalan tevékenységükkel a tűz továbbterjedésének megakadályozásához nagyban hozzájárultak.

Szécsényi Ödön csendőr ez. őrsvezető, Szlezsán Tivadar és Tarsoly Zsigmond csendőrök a pest-pilis-solt-kiskunmegyei Czinkota községben folyó évi június 15-én kiütött tűzvész alkalmával a tűzoltás és a vagyonmentés körül kifejtett buzgalomukért.

A m. kir. V. sz. csendőrkörületi parancsnokság által: *Gáspár József csendőr, mert egy tűzvész alkalmával az élet- és vagyonmentés körül kiváló buzgalmat fejtett ki a az által járőrvezető őrsparancsnokát is határozatosan támogatta.*

Kényelmes

havi részletfizetésre

Képes hangszer-árjegyzék ingyen és bérmentve.

hegedűk, grammofonok, fuvolák, ezimbalnok

Ümüködő, forgatható hangszerok.

Előzetken kihasználás, mellényes illetli elvek.

ELEK és TÁRSA

BUDAPEST, Károly körút 10. sz.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:
Pap János II. ez. őrsvezető II.-od altiszt, a folyó
évben a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és
eredményes tevékenységeért.

Pénzbeli megjutalmazások.

A m. kir. belügyminiszter úr az 1908. évi szeptember
5-én 106.164/V.b. szám alatt kelt rendeletével, a m.
kir. V. számú csendőrkerület állományába tartozó
Szolcsánzki Antal őrsvezetőnek és Korován Sándor
csendőrnek, mert egy 8000 koronás lopás tetteseit ki-
derítették, előbbinek 150, utóbbinak pedig 100 korona
pénzjutalmat adományozott.

Előléptettek:

1908. október hó 1-ével:

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Huszai Vincze ez. őrsvezető, őrsvezető, továbbá
a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése
után:

Biró Márton, Szollósi István és Nagy József csend-
őrök, csendőr ez. őrsvezetőkké.

PÁLYÁZATOK.

A m. kir. budapesti I. honvédkerületi mint csendőrbíró-
ség debreczeni kirendeltségénél (a bírói kihallgatások alkalmazásával)
alkalmazandó bírósági tanú állás ideiglenes betöltésére.

Havi átlány 80 korona, szolgálati utazások alkalmazásával a
tényleges állományu hason rendfokozatu csendőrtiszteket meg-
illető utazási költségekre való igény. (A tartózkodási helytől a
szolgálati állomás helyére, Debreczenbe való átköltözködés költsé-
gsei nem térítettek meg.)

Pályázhatnak nyugállományu (várankozási illetékekkel szabadu-
golti honvéd főtis tek.

Megköveteltetik szóban és írásban a magyar nyelv tökéletes
bírása.

Pályázó sajátkezűleg irt kérvényben tartozik röviden meg-
jelölni eddigi szolgálati alkalmazásait, családi és anyagi körülményeit.

A pályázati kérvények folyó évi november hó 15-ig a m. kir.
VIII. számú csendőrkerületi parancsnoksághoz nyújthatók be,
honnas véleményezőve elhatározása végett hozzám f. évi november
hó 25-ig feltejesztendők.

Egy hivatalozolgal állás a Bács-Bodrog vármegye kula-
i főszolgabírói hivatalnál és egy hivatalozolgal állás a topolyai
főszolgabírói hivatalnál. Fizetés 600 korona, lakpénz 100 korona.

Csizmápenz 40 korona. Természeti ruházat. Magyar nyelv szó-
ban és írásban. Kérvények Bács-Bodrog vármegye alispánjához
1908. évi november hó 30-ig.

Kilencz hivatalozolgal állás a m. kir. határrendőrségnél. Fizet-
és 600 korona. Törvényszerű lakpénz. Ruhailletmény 120 korona.
Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a szolgálati uton a
m. kir. belügyminiszteriumhoz 1908. évi november hó 5-ig.

Egy hivatalozolgal állás a szászrégeni kir. járásbírósnál.
Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona.
Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a marosvásárhelyi
kir. törvényszék elnökökéhez 1908. évi november hó 16-ig.

Egy irnoki állás a kapuvári kir. járásbírósnál. Fizetés pótl-
lékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban
és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kér-
vények a soproni kir. törvényszék elnökökéhez 1908. évi novem-
ber hó 9-ig.

Két iskolazolgal állás a petrozsényi m. kir. állami főgymna-
siumnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Törvényszerű lakpénz
vagy természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban.
A m. kir. vallás- és közoktatási miniszterhez címzett kérvények
a petrozsényi m. kir. áll. főgymnasium igazgatóságához 1908. évi
november hó 6-ig.

Egy irnoki állás a pécsi kir. ítélőtáblánál. Fizetés pótlékkal
1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írás-
ban. Három havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály.
Kérvények a pécsi kir. ítélőtábla elnökségéhez 1908. évi novem-
ber hó 12-ig.

Egy irnoki állás a veszprémi kir. törvényszéknél. Fizetés
pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szó-
ban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga.
Kérvények a veszprémi kir. törvényszék elnökökéhez 1908. évi
november hó 6-ig.

Egy fogházormesteri állás a jászberényi kir. járásbíróági
fogháznál. Fizetés 1000 korona. Lakpénz 200 korona. Magyar
nyelv szóban és írásban. Számolásban való jártasság. Kérvények
a szolnoki kir. ügyészséghez 1908. évi november hó 11-ig.

Egy hivatalozolgal állás a győri pénzügyigazgatóság mellé
rendelt számvevőség magyaróvári kirendeltségénél. Fizetés pótl-
lékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhailletmény
60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a győri
pénzügyigazgatóságához 1908. évi november hó 15-ig.

Egy irnoki állás a lugosi kir. törvényszéknél. Fizetés pótlék-
kal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és
írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kér-
vények a lugosi kir. törvényszék elnökökéhez 1908. évi okt. 25-ig.

Egy irnoki állás a budapesti kir. törvényszéknél. Fizetés pótl-
lékkal 1400 korona. Lakpénz 600 kor. Magyar nyelv szóban
és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga.
Kérvények a budapesti kir. törvényszék elnökökéhez 1908. évi
nov. hó 1-ig.

Három központi irnoki állás Temes vármegye törvényható-
ságánál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 510 korona. Négy
középiskolai osztály. Temes vármegye főispánjához címzett
kérvények szolgálati uton Temes vármegye alispánjához 1908.
évi nov. hó 10-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

A Tanosztály-parancsnokságok szives figyelmébe ajánljuk általánosan hasz-
nált és közkedveltségnek örvendő altisztli iskolai füzet-mintagyűjteményünket.
(Garnitúrák.)